

РЕПУБЛИКАНСКА УНИЈА

УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ

БЕОГРАД 2005.

Издавачи:

РЕПУБЛИКАНСКА УНИЈА
УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ

За издаваче:
Недељко Бодирога

Главни и одговорни уредник:
Недељко Бодирога

Лектор и коректор:
Биљана Остојић

Дизајн и припрема за штампу:
Зоран Радосављевић

Штампа и повез:
Штампарија " Папирус " Параћин
Књиговезница " Графоповез " Параћин

Тираж:
500 примерака

МИОДРАГ ЂУКИЋ

С В Е Т И О Н И К

комедија

САДРЖАЈ:

1. СВЕТИОНИК, комедија..... 7
2. Миладин Шеварлић:
Бласфемична космогонија или Ђаво пише радио-драму.... 165

С В Е Т И О Н И К

комедија

пролог, четири чина, интермецо, епилог

ЛИЦА:

Отац

Син

Петар Вепар, композитор

Милутин

Злата

Ненад

Миливоје

Светислав

Баба Мара

певачи и музичари, попови и калуђери, стражари и ратници, пластичне лутке и лутке од каучука, народ, деца, ангели, архангели, серафими, ђаволи, демони..

ПРОЛОГ

Сцена подељена светлосним завесама. Лева половина обасјана јарком жутом светлошћу. Зидови су јој обложени флиперима, који, кад повремено светле у свим могућим бојама, гасе светлост у соби тако да је илуминација потпуна и неочекивано дочарава атмосферу свемирске лабораторије.

Десна је сва у сиво плавој гами; на њеним зидовима су окачени штитови, укрштени мачеви, фреске са ликовима светих ратника, буздовани и други симболи витешког амбијента.

У Жутој соби је Отац; он је веома стар. Седи за рустичним храстовим столом на коме је велики метални фудбал за играње, на ручно потезање; озвучен је и када се метална куглица по њему котрља праћена је проламајућим звуком; као грмљавина.

На комоди је празна дрвена кутија за радио са упадљиво великим потенциометром и бирачем фреквенција.

Отац опали куглицу. У Жутој соби затрепери светлост на флиперу и проломи се грмљавина.

У почетку чује се крчање из радио-апарата, звук се ускоро прочисти и крчање преста. Уместо њега до нас допре чисти звук трубе која свира војничко повечерје.

Као у опери, смењују се дубок бас, меки словенски, готово руски тенор и хор.

БАС: „...Где си био, капларе...?“

ТЕНОР: „...У вароши, мајоре...“

БАС: „...Шта с` тражио, капларе...?“

ХОР: *(Загрми.)*
„...Пицу, пицу, пицу, мајоре...“

БАС: „...Марш у затвор, капларе...“

ТЕНОР: „...Разумем, мајоре...“

Син отвара врата и, гушећи се од кашља, улази у Жуту собу. И он је веома стар, физички у беднијем стању од Оца. Оронуо је. Споља допире шум мора испресецају крицима галебова.

ОТАЦ: *(Певљиво.)*
Симо. Симо, сине, како ти је?

СИН: *(Дуго кашље.)*

ОТАЦ: *(Гласом као у попу кад чати молитву)*
Симеуне, сине, како ти је?

СИН: *(Гуши се од кашља.)* Смрди...

ОТАЦ: Како?!

СИН: *(Јак напад кашља.)* Загушљиво.
Мемла дави...*(кашље.)* Отвори прозор.

ОТАЦ: *(Опали металну куглицу која се закотрља. Повремено се чини као грмљавина која се издалека*

приближава. Пева):

„...Видим ја да ти ниси добро ушрафљен...“

СИН: *(Хропац.)*

ОТАЦ: *(Отегнутим, певљивим гласом, као поп): „...И роди сина Имануила...“
(Старачки кашаљ прелази у гушење.)
Јеси пио сируп, Самаило?*

СИН: *(Коначно дође до даха.)
Јебеш сируп, стави кафу.*

ОТАЦ: *(Окине јако куглицу. Она се закотрља као гвоздени вагонет на шинама. Светлост заигра у свим бојама. За тренутак се зачује чак и жамор птица, који се постепено претопи у сивило и крике гладних галебова. Отац проишно скочи и из гласа запева својим силним басом):*

„...Из небеса плавог
анђео ти сија...
Из облака црног
црња смрт те вија...“

ХОР: *(Загрми из радио апарата.)
„...Пицу, пицу, пицу, мајоре...“*

Али, уместо очекиваног чистог тона трубе, однекуд долази снажно брујање мотора.

ОТАЦ: Јеси пио сируп?

СИН: *(После дужег хрптања и роптања
полако долази к себи.)*

Да пустим радио, тата?

ОТАЦ: *(Гледа га.)* Шта да пустиш? Како да пустиш? Ако лаје, не значи да је везан.

СИН: Да мало ажурирамо почетак овог јебеног дана.

ОТАЦ: Нешто те, Симо, сине, гледам. Отац сам, а не знам ти ни право име, брате.

СИН: Ма јебеш ти море без сунца и овај енглески кич са гладним галебовима на оштрим хридинама стена.

ОТАЦ: Да ставим чај, а?

СИН: Стави кафу, ако ме волиш.

ОТАЦ: *(Одлази до шпорета. Ставља воду.
Пева):*

„...На врхунцу Страшног суда
сви ће да ми пасу муда...“

Бучно кључање воде претвара се у јак звук мотора.

СИН: *(Удара шаком у радио.)*

Ради ли ова кртија?

ОТАЦ: Не слушаш, брате Самуило. Зар не чујеш повечерје, љубавну апотеозу српске кавалерије рустикане?

СИН: Сем ако наш радио нема нека метафизичка својства па може да свира без лампе, коју је Свиња однео у

свој лабораторијум да нам на бази вибрација у мозгу прави аудитивне експерименте, техничке иновације...

- ОТАЦ: Делиријум тремнс!
СИН: Држимо га овде зарад успомене на његов некадашњи програм, такорећи без икакве сувислости и атмосфере.
(Јак звук мотора споља.)
Значи нема светлости у ово тмурно јутро.
- ОТАЦ: *(Дуго га гледа. Дуго.)*
Много си подмукао. Много.
- СИН: Није, него сам алергичан на његову модерну музику. Ова бука мотора ми разглављује психосоматски систем.
- ОТАЦ: *(И даље га испитивачки гледа.)*
А што си ти мени разглавио бека?
- СИН: Добро, шта је ово? Вибрације у мозгу. Само не знам чијем. Твом или мом?
(Жесток звук мотора споља. Син отрчи до прозора и виче.)
Тако је! Браво геније! Доле малограђанска уметност, доле ред и поредак, доле сваки смисао и церебрална активност ума. Не дамо наше право на бесмртност и власт Хаоса Оца нашега свемогућег и немогућег егоцентрика и само-заљубљеног ексцентрика! Ненадмашног голгетера и првака света у стоном фудбалу. Живео Нарцис!

- ОТАЦ: Цинизам те неће далеко одвести.
Ти си декадент и нема ти спаса.
- СИН: Не, тата. Постигао је симфонијско савршенство у музичкој синкопи и становитом преплету тонова. Направио је, остварио је композицију за богове. Разбија уши, руинира душу и уништава бљутави смисао за лепо.
- ОТАЦ: Много не свирај него за сто седај и шутирај. На тебе је ред.
- СИН: Ајде, зашто ја њега морам да трпим, његове креативне небулозе, музику будућности. Ја сам за испеглано стање духа кад нам нежна гама прошлости изравна памћење па изгледа као да се ништа никада није ни догодило, као да никад нисмо ни рођени, ни били живи, па ваљда зато не можемо ни да умремо. Ево, његова ћерка је тако одавно мртва да се више не сећам ни кад ми је била жена, а ја је још увек волим.
- ОТАЦ: Зар није била моја жена?
- СИН: Једног ружног јутра, као што су и сва ова јутра на овом твом јебеном Жутом светионику ружна, само ћу да му се пришуњам и да га заједно са мотором стрмопиздим право доле на стене.
(*Јачи урлик мотора.*)

Не, ја овог Вепра више не могу, јебем ти животињу, (*вришти*) убићу Свињу композитора!

Његово гневно расположење релативизује заиста весела поскочица из апарата.

РАДИО: „...Девојчице, лептирице
видим цуру малену
кроз ливаду зелену...“

Син дође до кутије, подиже је и тресе, али радио наставља да пуни Жуту собу еротским расположењем.

„...Дајте мени шарену,
лептирицу малену...
Бистро сунце, јасан зрак
обасјава јарчев знак...
Ој цурице хопа – цуп,
скочи мени на мој круг...“

ОТАЦ: Јаче! Јаче! Хоп, хоп, хоп!!! То! То, бато...хо...хо...хо...Ово је музика за моју душу. (*Смеје се грохотом.*) Јаче и од Јерусалима, и од Цариграда и Ватикана, заједно. И од ангела и од серафима, херувима и архангела ...ха...ха...ха...

Његов демонски смех уноси нов духовни валер у драму. Син га посматра неверљиво.

СИН: Збиља, татице, пошто си ти већ првак света у стоном фудбалу, у сваком спорту и науци, уметности и филозофији, пошто си ти *sui generis*

универзални геније, можеш ли да ми укратко објасниш откуд (*подвлачи*) ово срање (*кратка пауза*) у нашем радио апарату који нема ни лампе, ни транзисторе, који у себи нема ни најмању техничку претпоставку да писне, а камоли да овако заносно сече. (*Метална куглица која се котрља.*)

Мада, за тако супстанцијалну финоћу, племените емоције и раскошан велтаншаунг овде, у праву си, татице, заиста ствара адекватну атмосферу.

ОТАЦ: И виталност Духа Светога.

СИН: А где је Он данас, Оче? Да нам подигне спирит. Да нас извуче из учмалости. Да нам унесе оптимизам, наду у лепша јутра од овог усраног свакодневног, веру у испражњену и бескрајну будућност, да нам обећа да ћемо и ми, ти и ја, једнога дана умрети, као и сав нормалан свет. Кад ће та стара, офуцана курветина Смрт да нам дође у посету и донесе дефинитивно олакшање на светионику? (*Завати.*)

Па јесмо ли зато богови да нас само муче и распињу?! (*Урла.*)

И ми хоћемо црве на вечери!

(*Пауза.*)

ОТАЦ: Види се да су ти живци попустили.

СИН: Извини, татице, али људи су зли.

- ОТАЦ: А ти си подмукао.
- СИН: На маму сам промукао.
- ОТАЦ: Најопаснијег играча си ми отшрафио.
(Кипи му вода, мува се око шпорета.)
Говорио сам ти ја да менталне болести не иду уз слаб карактер. Подмуклост, злоба и пакост шлепују се уз грудне болести. Туберкулоза на пример.
(Наглашава значајно.)
Ка – шаљ! Па чак и гушење од напада беса. Опседнутост злим силама. Мрак и муње небеске. Све су то сарадници ђавола.
- СИН: Не сери!
- ОТАЦ: *(Прекине са закувавањем кафе.)*
Шта?! Шта си рекао? Понови!
- СИН: Бригу. Не бери бригу, кажем.
(Бори се против кашља.)
Певаш као бог, татице, што јес` - јес`, мислим, иако се музиком професионално никад ниси бавио, сем што повремено пушташ радио, али зато, кад ти запеваш, анђели замукну, цело небо се озари кад си добро расположен. Обдарен си божанственим гласом, не кркљаш и не урлаш композиције мог таста Свиње композитора, него своје небеске, литургијске, канонске... и по неку еротску поскочицу.

ОТАЦ: Еротика је важна у нашим годинама.
Секс крепи дух и снажи тело. *(Пева):*

„...хоп – цуп, цупа – ла,
паде Милка малена...
Од жудње се сав најежим,
јер од секса ја не бежим...“

СИН: *(Изнервирано.)* Не мрси муда деда–ј,
него за сто седај!

ОТАЦ: *(Дотрчи до стола и опали куглицу.
Удар грома.)*
Колико се ја сећам, његова покојна
ћеркица била је моја женица. Милка.
Милкица.

СИН: А колико се ја сећам Милка је била
моја жена, а твоја Мирка. Миросинка.

ОТАЦ: Онда је Милкица била моја
швалеркица.

СИН: Видим ја да је тебе опет звекнуо твој
Алцхајмер.

ОТАЦ: *(Љутито.)* А ја видим да је време за
Хармагедон!
(Опали куглицу. Олуја. Муња. Гром.)
Смак света, а?! Коначан дневни
обрачун за првака Плерома. Да ти
Алцхајмер покаже где су четири
јахача апокалипсе, а где зека пије
воду. Где смрт коси, а ко воду носи,
одакле пада град, снег и киша голова.

СИН: Трт...трт! Трт...трт!

ОТАЦ: Није трт, за пацере смрт!
(Устаје прпошно и пева из баса):

„...А на врху пирамиде
сви ће моћи да ме виде...
На врхунцу Страшног суда
сви ће да ми пасу муда...“

(Поново седа и удара куглицу.)

Где метална кугла промиче ту трава
зелена више не ниче. Убија, коси
Мишењка, гори је од епидемије куге,
колере и великих богиња. Бум! Трас!
Гооол!!! Симеуне, сине злосрећни!
Самуило мучни, снаго Јахвеова. Шта
кажеш на финту, Језус?

СИН: (Јетко.) Јебо те Мишењка. Који ти је
сад па тај?

ОТАЦ: Михајло Архангел, говедо, божји
вitez смртоносни. Индра муњоносац и
највећи јебач индијског пантеона.
(Пауза.)

А јеси ти лежао богиње?

СИН: А јеси ти закувао кафу?

ОТАЦ: За шарлах се сећам. Још га ниси
сасвим прележао.

(Одлази ка шпорету док му Син
разлабављује фигуре пластичних
фудбалера.)

Ма занима ме шта те је то толико
деформисало. Зашто ми опет
разлабављујеш фигуре?

СИН: (Снисходљиво.) То је сигурно од великог кашља, татице.

Из радија допре метални јак глас у Off-у. Сви плави гласови су метални, озвучени.

СПИКЕР: Радио драма!
„Смрт у светионику!“
или „Хармагедон“!

ОТАЦ: О-хо-хо-хо!

СИН: Е-хе-хе-хе!
(Закашља се. Кашље дуго, као да умире.)
Биће да је то рецидив великог кашља.
Јел` готова кафица?

ОТАЦ: Чај. За тебе чај. Кафа је за мушкарце.

Off: груба луна звекира о капију.

МИЛИВОЈЕ: (У Off-у). Злато! Злато!

Корази одјекују празном акустичном двораном.

СИН: Извини. Опет је неки туриста ушетао у наш светионик. Нисам најбоље чуо шта си рекао.

МИЛИВОЈЕ: (Off.) Милутине! Отварај Милутине, син ти се вратио из рата!

ОТАЦ: Кажем: подао си, а још си подмукао.

Одјекују корази у Off-у.

СИН: На маму сам промукао. А подао на тебе, уколико си ме ти направио.

Уколико то није био онај војник, легионар, мамин швалер. Мој таст композитор Петар Вепар, звани Свиња, каже да сам леп на њега. „Исти си“, каже, „онај римски педер; плънути.“

МИЛИВОЈЕ: (*Off.*) Нећу да чекам! Отварај!

Светлост у Плавом салону се згусне.

ОТАЦ: Лажу, јебем им матер чифутску, ти свашта измишљају, зато им и душа толико смрди на сумпор.

СИН: Сећаш се, татице, кад неко доле, у подножју умре а наш трио запева реквијем, чувено певачко тројство, музичка тријада небеских славуја, а она...моја покојна мама Мара. Није баш била много нежна. Има слуха, није да нема, глас јој је напукао као код Хромог Дабе, онако прозукао долази право из пакла, јебо те, кварила нам је божанску димензију...и, бога ми, галебови су се ње плашили док је била жива. Укењавали би се од страха.

ОТАЦ: Твоја покојна баба се звала Мара, а мати је била Мирјана.

(Опали куглицу. Севне, загрми.)

На тебе је ред квинта есенцијо промашености и промашљивости, тужна последицо моје непромишљености, јадни и немоћни. Сине недојebани.

(Пева):

„...И роди сина Имануила...“

Али, прекине га јак ударац у врата. Рефлектор осветљава витеза Миливоја у дубини сцене. Оклоп му је позлаћен и рефлектује светлост као код светог ратника.

МИЛИВОЈЕ: *(Виче.)* Апаге сатанас, Милутине, вешче! Тоху у Боху, црни ђаволи, хоћу да вас видим, шта сте се посакривали у мишје рупе, изађите из свога мрака, ако сте живи. Ја сам се вратио, Ми-ли-во-је, да вам ватром са ломаче пржим табане и потпалим гузице, демони! Да у мом замку зло зацврчи на огњу христољубља. Где је мој син?! Ненаде! Ненаде, да видиш шта ти је тата донео из рата! Свети тамјан и сабљу димискију!

ОТАЦ: *(Скочи и удари руком по кутији радио апарата. Звук, светлост и Миливоје одмах нестану.)*
Знаш да не волим патос, кич и blasfemiју!

СИН: Па, да...сећам се глади, ужасне неутољиве глади, на чистом камену, хладној плочи, и...бабе Маре, којој војници одрубише главу. Без капи крви. Као да је та ситна, жилава и невероватно јака старица била начињена од воска, сва жута и бескрвна са још увек живим очима. Господе, какав је то био приказ смрти, А ја осећам само глад.

Само, не могу да се сетим како се оно зваше...мој отац, физички, мислим, не духовни, зна се ко је духовни отац, творац овог јебеног, жутог светионика и остатка свемира. Ти – ниси! Ако си можда помислио да циљам на тебе, грдно си се зајебо. Ти си изван тога, то одувек знамо, изван сваког смисла и потребе за њим, ти...преподобни мудри старче који се упорно држиш изван свега што би смртницима могло да пружи утеху и спас.

ОТАЦ: *(Дуже га посматра.)*
Опет...шизофренија?

СИН: Не, татице, опрости, татице. Немој да се љутиш, занео сам се, нисам болестан сем што енормно много кашљем. Него, у последње време не могу да спавам, па читам свашта, Светог Августина и пречасног Тертулијана, а ти, кад год изгубиш, претиш Голготом, Хармагедоном, општим потопом, смаком света, не могу ја више твој ауторитет да поднесем и твоју непорециву аутократију, уморило ме је искуство крста и крвавих рана свуда по телу. Све ми се то у мозгу мало помешало, сви ти твоји разни планови и предомишљања, твоја капитална сенилност, измешане и изукрштане епохе и догађаји који се бескрајно понављају, разни митови и приче,

синкретичке религије и крвави обреди, противуречне теологије, вере и наде, апотеозе и проклетства, смех и сузе, очајање изгубљених у паклу без алтернативе. Свуда само лажи, лажи, лажи...

ОТАЦ: Па шта ти хоћеш?

СИН: Ништа, татице. Само истину. Не могу и ја да верујем као пречасни Тертулијан: „Credo quia absurdum est.“

ОТАЦ: Верујеш ли ти у бесмртност?

СИН: Ја, на жалост, знам да смрти нема.

ОТАЦ: Па ако смрти нема онда је смисао у победи над њом. А где је смисао тамо је истина.

СИН: Не знам. (*Кашље дуго и упорно.*)
Кад бих знао, ако би се ти можда смиловао и рекао ми чему све ово, откуд све ово, куда све ово, онда бих можда и могао да ти кажем шта хоћу.

Јак звук мотора споља.

ОТАЦ: Знаш ти врло добро шта хоћеш, само што то лукаво кријеш. Хоћеш победу и надамном, зато ми и разглављујеш фигуре, појачаваш радио, производиш чудо само да ме ометеш у концепту. Чим окренем леђа ти дрмаш, удараш, чупаш, разараш, чиниш све што можеш да ме деконцентришеш и

покажеш свом болесном уму да си бољи од мене, да си ти тај, а не Отац, најбољи, највећи, најмоћнији.

СИН: Да није било мене, да нема мене, био би и глув, и нем, и слеп, у вечном мраку и ћутању, не би имао везу ни са ким и ни са чим, ја сам твоја алфа и омега, твој логос и твој контакт са светом, а ти...ти...за мене си ти само извор свих мојих страдања и патњи. У теби ја не налазим ни утеху, ни циљ. Ти си – ништа!

ОТАЦ: *(Уз грохотан смех са свих страна сцене загрми дубоким басом.)*
Лажеш Самаило.

У Плавој соби настане мрак. Међутим, на Жутој, врата се са треском разваљују и улази витез Миливоје у панциру са сабљом о пасу и буздованом у руци. Необуздано виче. Урла. Не примећује ни Оца ни Сина, који се, затечени и запрепашћени неочекиваним догађајем, посакривају испод стола.

МИЛИВОЈЕ: Милутине, вешче, стигао сам из Свете земље.

(Грмљавина мотора споља.)

Каква је то црна магија?! Ја сам стигао! Миливоје! Твој часни син, нечасни старче! Где је мој син, Ненад? Где си ми жену сакрио? Трипут да си ми отац, протераћу те кроз димњак дворца само ако се не манеш своје старе навике да чараш и претвараш поштене хришћане у жабе и гуштере, у

слуге Сатанине. Мене нећеш уплашити никаквом демонском буком, нити нападом гмизавих чудовишта. Мааарш! Бежите од мене легије белих бубашваба да вам не размрљам ту гадну жуту крв по светим зидовима мога дворца који си ти, Сатанаило, својим врацбинама и црном магијом претворио у предворје пакла!

(У потпуном слепилу и махнитом заносу жестоко удара својим буздованом свуда око себе.)

Самлећу ти кости овим топузом а онда ћу прах твој мизерни дати пламену да очисти ово ђаволско легло. Не бојим се ја ни вештица, ни вештаца, ни самога Белзевуба, нечастиви, ни седмоглавог Левијатана! Носим амајлију са Христовог гроба и пун џак костију бораца за његову свету веру. Да одавде истерају смрад сумпора и замене га мирисом тамјана да овај замак претворе у мироточиви храм и божју цитеделу правде и закона. У извор божјег надахнућа и светионик благочестиве Христове љубави. Где је мој мали Ненад?! Злато, ђаволице! Где сте ми сакрили сина, подземне слуге Антихриста?! Тако ми светих ратника и Светог Тројства, господара мога и краља Исуса Христа и самог пакленог Белијала, летеће перје ако му длака буде фалила с главе. Горећете у паклу!

Јака плава светлост снажно осветли витеза Миливоја са високо подигнутим рукама. У једној је буздован, у другој сабља.

Отац и Син су испод стола. Чуче покривени белим чаршавима, као две велике беле бубашвабе.

ОТАЦ: *(Уплашено.)* Шта је ово, Самаило?

СИН: *Бојим се да је овде реч о оној драми, татице, што нас је спикер упозорио на нашем радију. (Закашље се.)*

ОТАЦ: *(Просикће.)* Тишина, море! Сад си нашао да кашљеш. Ако нас чује и види побиће нас ко говна.

СИН: *(Трља руке.)*
Камо среће, татице. Камо среће.

ОТАЦ: Толики нагомилан бес у мом животу нисам видео. Од кад је света и века.

- ЗАВЕСА -

ПРВИ ЧИН

У позадини сцене, осветљен као Свети Ратник Ђорђе, са блиставом позлаћеном опремом Миливоје клечи пред иконом Исуса Христа Пантократора.

МИЛИВОЈЕ: Боже Саваоте и Христе милосрдни, каква је ово чаролија и жута соба у мом дворцу? Светлуца, грми и гори као да је само предворје пакла. Глава ми је замућена од умора и далеког пута па више нисам сигуран ни где сам ово стигао. Једним замахом убио сам два демона, две велике беле бубашвабе, никада толике инсекте нисам видео. Својим топузом сам им размрљао крв по целој оној жутој соби, њихову жугу крв, кад оно тамо, нису бубе, него два прастара жута старца, Боже, чаробњака, апаге сатанас, уместо бубашваба. батргају ногама и бљују. Приђем да боље видим кад један...*(прекрсти се)* исти турски султан са фесом на глави, а други, боже ме саклони...*(трипут се прекрсти)* – мождрокуждравац! Сав се ускопистио онако сув, мршав и љигав, па ме некако лукаво наговара: „Хајде“, каже, „удри, дотуци. Шта си се смрзо? Навали, топуз ти се посветио, изврши

свој сатански задатак, поби богове у овом усраном...“, баш тако каже, „усраном светионику. Реши свет беде“...боже ме сачувај. Ако су оне беле бубашвабе богови, а ко си онда Ти, Пресвети, и зашто ме не сачуваш од демонских искушења и нечастивих привиђења. То је онај вештац, мој проклети отац, Милутин, удесио само да ме помути и обесхрабри. Али, ја сам се некако, и без твоје помоћи, искобељао и ево ме живог и здравог у Златном салону. Само што не знам где су они. Мој син, Ненад. (*Пауза.*) Али, наћи ћу ја њих. Помози ми да их нађем и овде домамим, кумим те и светојованим, боже. А ја ти се заветујем да ћу твог отпадника и мог оца Милутина прикуцати на крст и изложити гавранима (*изненадан налет кликтања узнемирених галебова. Миливоје подигне главу*) ...и галебовима на највишој кули дворца.

Јака промаја му завијори косу. Светлост утрне и пребаци се у Витешки салон раскошно осветљен византијско плавом. Улази Ненад са мајком Златом. Он је шестогодишње дете обучено као прелепи паж. Злата је висока и витка млада дама са ликом богородице на италијанским иконама. У журби је и трпа неке делове одеће у путну торбу.

НЕНАД: А хоћемо ли да поведемо и татиног
                  вранца?

ЗЛАТА: Ти си сувише мали за тако силнога коња.

НЕНАД: Нисам. Деда каже да ја растем у себи, изнутра, па се то зато споља не види.

ЗЛАТА: Јеси ли видео кад фркће како му ватра из ноздрва бије. Просто се види како пламен из њега избија, као да је пакленог соја; као и твој вражји отац. Од рода ђаволскога.

НЕНАД: Али ја њега волим. Истог дана смо рођени.

ЗЛАТА: Воли и он тебе, али је млад и сувише необуздан. *(Пауза.)* И зао.

НЕНАД: Ја волим и мога тату.

ЗЛАТА: *(Осорно.)* А шта ти знаш о њему кад га никад ниси видео?

НЕНАД: Ја тату сањам и он ми у сну свашта доноси...разне поклоне...

ЗЛАТА: *(Мрачно.)* А шта је са јавом?

НЕНАД: ...и дрвеног коњића и златни чекић којим га поткивам. Деда каже да су потковице за њих ципеле, а мој коњић не сме да иде бос; као ни татин вранац.

Звук металне куглице која се котрља. Заигра шарена светлост флипера. Злослутна грмљавина.

ЗЛАТА: Sprema се невреме. Пожури са својим стварима, громови су увек разорни на

овим висинама, нарочито ветар, ветар, олуја све пустоши, истребиће сав живи свет.

НЕНАД: *(Ставља дечје ствари, играчке у своју торбу.)* А зашто овде тако ретко певају птице?

ЗЛАТА: Зато што је наш дворац на високом, високом брду чији су торњеви увек у облацима и око њих не цвркућу птице него лете ватрени змајеви.

НЕНАД: И анђели, мама. Кад је лепо време небо је пуно анђела.

ЗЛАТА: Где си ти видео анђеле, Ненаде? Ти си једини мамин анђео на целом овом небеском потезу.

НЕНАД: Мама.

ЗЛАТА: Шта је, анђеле мамин?

НЕНАД: Ја хоћу да га сретнем, мама, да се упознам са татом, да видим тог чудесног витеза који је мој отац, о коме Деда прича да је својим буздованом убио цина и побио на хиљаде Сарацена. Ја, мама, чезнем да се сретнем са њим, сваке ноћи га сањам. Он је ипак наш господар. И твој и мој. И Дедин, јер Деда је много стар па не може више сам да брани замак. А он, мој драги отац, не само да може да нас брани од непријатеља, него све што је потребно узима силом.

И тебе је отео силом, каже Деда.

*Севне муња и пробије светлост до Златног салона.
Миливоје из клечећег положаја устаје и виче.*

МИЛИВОЈЕ: Злато! Милутине!

ЗЛАТА: Госпoде, он је тако близу, а ти си још увек овде. Бежи, сине; бежи, злато мамино, у породичну капелу, или, још боље, бежи у костурницу.

МИЛИВОЈЕ: *(Виче.)* Миливоје је стигао! Миливоје! Ваш син, муж и отац, у име Бога и Светих Ратника Димитрија, Меркурија и Ђорђа. Дођите у златну салу да видите, да видите шта сам вам донео; најдивнији батист, ћилибар као восак и скупоцену кинеску свилу, дамаст... пун џак светог ћивота за нашу капелу, свете лобање и кости првих хришћанских великомученика и страдалника за праву веру...

ЗЛАТА: Завуци се тамо међу саркофаге и чекај маму, кад буде безбедно, да дође по тебе.

НЕНАД: Али, мама, мене мртвачи плаше.

ЗЛАТА: Нису то никакви мртвачи, то су само нечије успомене. Овде је опасност, пред нашим вратима, овде је зло, ту је смрт, а тамо, а тамо...тамо је наше уточиште.

МИЛИВОЈЕ: ...јантар, бисерје и драго камење,

круну сараценске принцезе Фатиме, огрлице и дијадеме, крзно лава и слоновске зубе, пун сандук дуката и дијаманата. Сребрни јатаган за мога Ненада, да се научи, кад порасте и он да сече главе непријатеља светог крста и празног Христовог гроба, нашег васкрслог Спаситеља. Нешо, да видиш шта ти је тата донео из крсташког рата! Малу, сасушену маварску лобању претворену у чаробни пехар за вино, Исусову крв и свето причешће да окуражи срце и ослободи душу сваког страха. Ненаде, где си сине, јави се да видиш оца. Жив сам, иако то никад нико не би поверовао.

У Жутој соби се проломи смех и заиграју флипери.

ОТАЦ: Ха...ха...ха...Лажеш, Самаило. Видиш како си мршав, ребра ти се провиде.

СИН: И бол у њима кад се спрема невреме. Шта ти знаш шта су ране кад си себе поштедео сваког искуства. Проклет био за сва времена од Сина којег си ти направио инвалидом па му се сад још и ругаш. За тебе ништа није свето. Постојиш ли ти уопште ако друге не повређујеш? Зачарао си и ону сенку од витеза који је, уместо да теби расцопала лобању, јурцао за неким белим бубашвабама и гњечио их својим буздованом по зиду.

ОТАЦ: Добио је оно шта је тражио, а и ти ћеш

ускоро, Самаило, сине, утехо слабих и немоћних. Види сад овај дегажман. Мајсторија кодификације и голгетеризације.

Опали куглицу која се закотрља. Изузетно заслепљујућа муња обасја обе просторије; и Жуту и Плаву. Гром одјекне јаче него икад раније.

ЗЛАТА: *(Зури у Жуту собу у којој светлост брзо трне и нестаје.)*

Јеси ли чуо?! Јеси ли ти сад ово чуо? Или си, можда, на тренутак само видео оне две прастаре сподобе како се играју муња и громава? Или се то само мени причињава, можда сам од страха почела да лудим?

НЕНАД: Мама, молим те мамице, немој опет да падаш у хистерију.

ЗЛАТА: Не бој се, злато мамино, каква хистерија, моја материца је здрава, па погледај ти каквог сам анђела само родила. Него зло нас је сустигло са свих страна, мама је здрава, само се бојим, у смртном сам страху, анђеле, нешто се дешава са мојим умом; привиђају ми се ђаволи, ето шта је.

НЕНАД: Ја нисам видео ништа.

ЗЛАТА: Па, можда и ниси, можда ни ја нисам видела ништа, не знам, али то не значи да ти демони нису ту, у нашем дворцу, у мојој глави, ко зна од када и колико

дуго, можда одувек и заувек. Чуо си шта каже, вели беле бубашвабе, откуда беле, има ту нечег црног. Куд год се окренеш црни пацови, бели и слепи мишеви, одвратне бубе стонуге и још нека гадна љигава створења која се њима хране.

Кад наше кости буду прашина, моје и твоје, јадниче, они ће и даље производити муње и громове, њима је досадно, ми се рађамо а они нас убијају, за њих је наша смрт само игра, има ли људски род већег непријатеља од Бога?

НЕНАД: Тише, мама, молим те, они ово не смеју да чују. Ако се не смириш опет ћеш добити напад. Да идем по Деду, да ти Деда да лек пре но што се болест разбукти, пре но што хистерија узме маха.

ЗЛАТА: Њега бих сада могла да убијем. Њему бих сад могла зубима да прегризем гркљан. Он је за све крив. Толико га мрзим. *(Вришти.)* Вештице не рађају анђеле! *(Смирује се. Пауза.)*

НЕНАД: Ја, мама, не могу више да поднесем твоју патњу. Јер ја сам мали, мама, и ништа не разумем.

ЗЛАТА: Ти?!

НЕНАД: Да, мама. Ја! Али ја не могу више да поднесем твој страх. Хајде, молим те,

мама, да се јавимо тати, да престанемо да се кријемо и бежимо од њега, нека дође по нас.

ЗЛАТА: Па ти си луд, Ненаде, злато, знаш ли ти уопште ко је твој отац. Прави ђаво, оличење пакла, разорна сила без граница.

НЕНАД: Он је тако моћан витез и заштитиће нас и од богова и од људи, од оне ужасне справе за мучење на коју те стављају кад год те ухвати напад.

ЗЛАТА: А зашто су му онда дали тако ужасан мач? Да се поиграју нашим главама, твојом и мојом. Не улази се у своју кућу до зуба наоружан. У реду, прихватам да се можда нешто и дешава са мојим нервима, да ми чула под притиском халуцинирају, али ја предосећам, ја осећам, сигурна сам, то свако женско срце зна, видим зло. Да, ја га препознајем као из ружног сна, кошмарни преображај, симбол распадања и смрти, сатанско присуство страшног наговештаја...

НЕНАД: Мама!

ЗЛАТА: ...у свету у којем живимо. Ти и ја. Боже, па нисмо ваљда нас двоје предодређени за жртву? Зашто ти, мило моје јагње, и...коначно, зашто ја? Па и ја сам тако млада, иако твоја мајка, једва да сам старија од тебе.

- НЕНАД: Ја никад нећу да умрем.
- ЗЛАТА: Ја морам, сине. Морам и ја да пођем с тобом у капелу, да запалим свећу и окренем је наопако баш оним страшним сподобама, живим лешинама и белим бубашвабама, да одслужим црну мису тој распадајућој грозоти, јер...они су реалност, за мене јесу, у то сам сигурна, чврсто ме окивају детерминанте драме чији нисам ја аутор, ја сам жртва, проклета жртва ове концепције света и свеједно је где живе, у овом мрачном дворцу или мојој још мрачнијој уобразиљи.
- НЕНАД: Деда каже да сам и ја дух и да немам чега да се бојим.
- ЗЛАТА: Ти си од крви и меса, Ненаде.
- НЕНАД: Ја сам саткан од литургије. Моје тело је анемона, а душа чиста мелодија; тако Деда каже.

Стоља дотире дубок глас.

- БАС: *(Пева у Off-у.)*
Господи помиилујсјааа...
- ХОР: *(Загрми у Off-у.)*
Господи помилуј, Господи помилуј,
Гооосподи поооомиилуууј...
- НЕНАД: *(Скаче радосно и пљеска ручицама.)*
Еухаристе! Еухаристе!
- ДЕДА: *(Off тенор.)* Spiritus Sanctus...

ЗЛАТА: Ма шта?! Ма коме ти захваљујеш, анђеле? Твој отац је оличење нечастивог, а његов отац није свештеник иако тако заносно увија гласом, нико не може да пева са њим јер он је Сатана лично. Луцифер, ја га бар знам; видиш да у православној служби чати на латинском.

О, Боже, полудећу, анђеле. Где ми то живимо, у дворцу, цркви или на небу, а можда...можда доле негде дубоко у амбису у ко зна ком кругу и чије анатеме, у каквом окружењу, одакле допире овај сатански глас?

Ко се то руга мом страху, ко ли све живи у нашем дворцу, какви су то легиони, енглески духови?

НЕНАД: То су само удари ветра, мама, доносе до нас делове литургије из капеле. Деда захваљује Богу што му се вратио син, мој отац а твој муж неповређен из крсташког рата, а чати на латинском ваљда зато што се школовао у Ватикану.

ЗЛАТА: И што је католик, који својом црном магијом отвара гробове и подиже лешеве. Не знам јесу ли то неки мртви, или још нерођени, моји давно умрли преци, јер моја чукун-чукун баба је била енглеска принцеза Матилда, или неки далеки, будући потомци, можда твоји дегенерисани Срби, па зар овај свет никада неће бити бољи, богови

или ђаволи, Енглези или Срби, свеједно ме плаше као прави зликовци. А још је и он ту. Страшни Миливоје и његова још страшнија прича о чистом светогрђу. Какав пехар од човекове лобање, је ли он луд, шта се то са њим тамо, у Палестини, десило?

НЕНАД: Мени је Деда дао амајлију против сваког урока и ја се духова не бојим. Страх ме је једино костурнице. Тамо живе мртви.

ЗЛАТА: Па трчи онда у капелу и сакри се иза жртвеног олтара. Хајде, пожури кроз...овде је био неки тајни пролаз, чекај, чекај...Боже, како се он отвара, Миливоје за њега не зна. Деда га је касније изградио. Аха...биће да је то ова полуга. Талмуд или Библија.Талмуд, Талмуд. Ево, отвара се.

НЕНАД: *(Крене ка пролазу, али застане и одлучно се окрене.)*
Мама.

ЗЛАТА: Шта је сад анђеле?

НЕНАД: Хоћу да знам јесам ли жив или нисам.

ЗЛАТА: *(Збуњено.)* Ненаде, сине, не причај глупости. Па наравно, злато, да сви ми, на неки начин...постојимо.

НЕНАД: Хоћу да знам ко је мене створио, ако постојим. Хоћу да знам бар то о себи.

ЗЛАТА: Па ти не разумеш, анђеле, сувише си мали за такву филозофију. Твоје питање је хипотетично, па и одговор мора бити заснован на хипотетичком силогизму: ако се бојим да постоје разлози због којих би твој отац могао да те убије, онда значи да верујем да си ти жив иако можда нестворен. Па нестваран свет постоји исто као и стварни и они се много чешће мешају него што су то људи у стању да прихвате.

НЕНАД: Али, ако ја, мама, твој Ненад, твој небески анђео...

ЗЛАТА: Тако је, сине мамин, ти си ми све што имам.

НЕНАД: Дакле, мама, ако је све што ти имаш ништа... (*цикне хистерично*) не прекидај ме! (*смирује се*) ...ако, дакле, тај прави Ненад, као што Деда каже, и није жив него је одавно умро, још пре мог рођења, зашто ме тада уопште кријеш од свога мужа? Онда он ионако не може да ме види јер нисам ни жив ни стваран, као што Деда мисли, а ако сам можда ипак жив, као што ти тврдиш да јесам, онда значи ја и нисам његов син, па мени сребрни јатаган и чаробни пехар и не припадају. Јер Деда каже да је Миливоје у рат отишао пре девет година, а ја сам тек напунио шест.

ЗЛАТА: Шта шест, мило моје дете? Шта шест? Па твоја памет превазилази и шест и девет векова а камоли година, и ко зна, у ствари, кад си ти рођен и чији си син. Па један глупи и неотесани витез и не може да буде у потпуности родитељ једног блиставог духа, супстанцијалне космичке памети као што је твоја, иако у тако маленом дечјем телу. Али крв је његова и то је оно што уноси забуну у читав мој одговор. Немој случајно ни да помишљаш на то да је мој положај привилегованији од твог. Једино што могу са сигурношћу да ти поновим то је да у твојим жилама тече Миливојева крв.

НЕНАД: Онда једва чекам да видим тај сребрни јатаган, који ми је тата донео. И да попијем вино из чаробног пехара да се више мртвих не бојим.
(Оде кроз тајни пролаз.)

ЗЛАТА: Луда деца. Луда. Хоће све да знају. А од кога да науче, ко да има каже, кад ни одрасли не разумеју оно што знају.

У Плави салон улази Деда. Висок, мршав, калуђерски испошћен, сав у црном са тесном капом која му покрива главу. Виде му се само доминантне, али испијене црте лица, као код изразитог меланхолика. Хода полако и одмерено, али не тромо, већ гупко.

ДЕДА: Кћери.

ЗЛАТА: *(Тргне се и лако крикне.)*
Ух, како сам претрнула од страха.
Како се шуњате, како смете да улазите
тако нечујно кад знате да је он овде и
да су ми нерви истањени.

ДЕДА: Зашто ниси присуствовала
молепствију у капели?

ЗЛАТА: *(Злурадо.)* Миливоје је стигао.
(Пауза.)

ДЕДА: Знам. Због његовог срећног повратка
заказао сам службу којој су
присуствовали сви осим тебе.

ЗЛАТА: Његова душа је црна и треба да гори у
паклу, а не моја. И ваша.

ДЕДА: *(Гледа је и дуго ћути.)*
Чега се ти бојиш?

ЗЛАТА: Вас. И вашег сина, мога мужа.

ДЕДА: Само мир, кћери, дубок, прави мир
одраз је слике божје у нашој души.
Све остало, бес, мржња, страх,
неспокојство, па чак и расејаност
сведочи о присуству ђавола у нама.

ЗЛАТА: Ха...ха...ха...

ДЕДА: *(Нервозно.)* Зато је наша дужност да
се боримо против демонске силе зла
која од памтивека риче у нама, пре
свега у жени. Када смо у несрећи и
болу, што је особина нашег стања, у

хистерии, Бог нас напушта и одлази на небо где му анђели унисоно и у хору певају о слави његовог ненадмашног дела. а нас, јадна, батргујућа створења препушта нечастивом да се почасту божанским искрама наше душе коју неодговорно предајемо ватри пакла и развртаним инстинктима његових становника.

ЗЛАТА: *(Аплаудира.)* Браво! Браво, свети оче! Браво чиста и невина душо, црни анђеле који врло добро рачуна са слепилом Вишњега, са његовом дубоком сенилношћу и незаинтересованашћу за судбину јадног и изгубљеног људског рода. За истину нашег сина, страшног ратника и осветољубивог зликовца, витеза Миливоја, мога мужа, чију сте супругу завели, обљубили и направили јој дете, мога Ненада.

ДЕДА: Куш! Не ричи, ђаволе! Апаге сатанас!

ЗЛАТА: Девет година ви мене прогоните, кад ми је човек отишао у рат не скидате свој ужагрени поглед са мене, кад год вас одбијем баците ме у тамницу, ваши целати се иживљају на мени у соби за мучење, истежу ме, ломе, кидају, истерују из мене ђавола, ви љубоморна наказо, ментална болесна ругобо, оптужујете мене да живим са сатаном, а ја сам вам поклонила срце. *(Плаче.)*

Проглашава те за вештицу.

(Вришти.)

Вештице не рађају анђеле!

(Пауза. Смирује се.)

Мој Ненад, то знате и сами, је духовна сила за вас, али он је још увек мали па не зна да употреби своју неизмерну моћ и освети мајку. Тешко вама кад испричам и сину и мужу о вама, растргнуће вас на коњским реповима.

ДЕДА: Тише, кучко! Хоћеш да зовем стражу да те опет стрпају у ћелију?! Да те шкропе светом водицом и читају молитве све док ти се разум не поврати.

ЗЛАТА: Када бисте само смели, када бисте се сада усудили, ви бисте ме ставили на справе за мучење све док ми кости не попуцају, док ми срце од бола не препукне. Више волим да ми мој муж главу одсече, нека је размрска својим перним буздованом, само да прво видим како вас черече, змијо. Али, за вас је сада касно. Закаснили сте да ме на време убијете и сакријете чињенице о свом недељу.

ДЕДА: Кћери моја, Злато, послушај добро свога, свекра, часног човека и калуђера који се одавно заредио и свој дух и тело посветио нашој узвишеној мајци, Пресветој Богородици *(крсти се)*, патрону и заштитнику ове куће. Твоје оптужбе су тешке, не само пред

Богом, него и пред истином, јер бесрамно лажу и износе клевету без и најмањег основа у њој. Бог ми је сведок и сви станари замка, коњушари и кувари, хлебари и пехарници, слуге и стражари, твоје дворкиње и Ненадова дадиља, моји ђакони и свештеници, сви су те видели кад си отишла у ону Жугу собу, за коју нико у замку није знао да постоји, ни где се налази ни како се у њу улази. Уз помоћ мађија и нечистих сила отворила си адска врата одакле нас је преплавио такав воњ мемле и старости, смрти и распадања, да су се многи од нас бацили на под у самртном ропцу, трзајући ногама и гушећи се, не успевајући да дођу ни до најмање количине ваздуха. И док сам ја и слуге моје верне опремљени духовном силом против Антихриста на коленима у дубокој понизности и опхрвани страхом молили спас од Господа против твог генетског зла и тако моћне демонске поборе, ти си, на очиглед свих нас, у поноћ светлију од најсунчанијег дана, бестидно водила љубав са два распадајућа метузалема од више стотина, ко зна, можда и хиљада година, од којих је један страшно бљувао и кашљао. И док сте ви бестидно оргијали муње су севале, све је грмело, куле су се тресле из темеља, паника нас је захватила, и сви смо били уверени да је наступио

Хармагедон, смак света. Они су ти направили Ненада, а не ја, ја који се ужасавам и грозим греха и скривам се свих ових година пред твојом похотом, махнита жено.

ЗЛАТА: Само ваш демонски ум може да смисли тако ужасну лаж.

ДЕДА: Шта је истина?

ЗЛАТА: Истина је да је свака изговорена реч из ваших поганих уста – лаж!

ДЕДА: А је ли лаж и то да те је Дворски савет прогласио вештицом и да си сам те ја једва скинуо са справа за мучење и спасио ломаче?

ЗЛАТА: То је била само ваша ујдурма.

ДЕДА: Истина је да је он ту. Силан, моћан, луд, ту, у суседним просторијама, да лута степеништима и ходницима, салама и холовима, да нас тражи по кулама и да ће нас све побити ако само сазна да му је син мртав. Ненад је његов син! То је наша истина, и ми, ти и ја, цео наш двор, морамо да заборавимо сву нашу реалност и фантазмагорије, ако их има, ако нам се заиста не привиђају ватрени змајеви који тутње и уносе хаос и пометњу у наш благородни хришћански живот, да мога сина, Миливоја, дочекамо раширених руку и раскриљена срца, да види да је добродошао у свом дому и

да је све у реду. Слуге ће морати да ћуте, ионако никоме не би поверовао да је зло међу нама узело толико маха и цео наш живот претворио у пакао.

ЗЛАТА: Не!

ДЕДА: Ко се усуди да само зучне о томе одсећи ћу му језик. Није важно кћери, шта се у нашој стварности или у твојој машти догодило. Битно је сада спасити главе, а с божјом помоћи наша лаж биће његова истина онако исто као што је моја лаж ваша једина истина.

ЗЛАТА: Ох, Милутине, ја заиста не знам, љубави. Опет си ми разорио ум својим моћним речима, једино што из дубине свог бића осећам да морам својом истином да се браним од твојих заводљивих лажи. Тако сам сама и изгубљена у овом опаком свету сплетки и подмуклих интрига које ми раде о глави и глави мога Ненада, да морам да побегнем од наше грешне љубави и потражим уточиште у часном браку са мојим мужем.

ДЕДА: *(Пауза.)* Онда... ја немам избора.
(Викне.) Стража!

Појаве се наоружани стражари, под оклопом и са халебардама у рукама.

ЗЛАТА: *(Стражарима.)* И ви бисте се усудили да ставите своје прљаве шапе

на невино и чисто тело ваше господарице, иако знате да је он, наш господар, ту. На један мој миг долетеће овамо и као фурија побиће вас све својим буздованом.

(Виче.)

Миливоје!

МИЛИВОЈЕ: *(Као на икони, сав позлаћен и непокретан, осветљен рефлектором у позадини.)*

Злато!

ЗЛАТА: Миливоје, љубави! Дођи по мене, спаситељу мој. Овде сам, окружена зликовцима који ми раде о глави и глави твог јединца Ненада!

МИЛИВОЈЕ: Побиху, убићу, заклаћу, размрвићу, истребићу...

ДЕДА: *(Виче пригушено.)* Водите вештицу у ћелију. Само пазите да вас не хипнотише. Да вас не омађија. Да вас у гуштере и жабе не претвори.

Стражари јој се опрезно и у страху приближавају.

МИЛИВОЈЕ: Злато! Где си мила моја жено? Где си?! Само ми реци где си. Како да те нађем, да побијем демоне, да им крв њихову жуту размрљам по целом замку.

ЗЛАТА: Иако врло добро знате истину ви измишљате невероватне и опсене бајке само да бисте ме компромитовали

пред Миливојем. Али, ја нећу више ништа да кријем пред њим. Сви ваши кривоклетници који из страха од вас лажно сведоче против мене, знају шта се уистину десило.

(Повлачи се пред стражом.)

И ви, слуге ђаволове, јер он је ђаво, иако знате шта се доиста догодило, усуђујете се да ме хапсите. Своју господарицу. Па опште је познато да сам ја његова жртва. Добро, нека се сада све расплете и нека крв падне на вашу главу. *(Виче.)* Миливоје!

МИЛИВОЈЕ: Тако је, Злато, љубави. Крв. Крви ми њихове, закотрљаће им се главе низ насипе замка право у каљугу јарка да нахране блатне звери њихове, монструме и аждаје ватрене које тако несносно рокћу и грме.

Јак звук мотора. Стражари застану уплашено. Официр у паници приступи Деди.

ОФИЦИР: Долази змај, господару.

ЗЛАТА: Салетали сте ме где год сте стигли. У подруму, у трпезарији, у Златном салону, ратничкој соби, у балском великом холу, дворани за пријем, по ћошковима свих просторија и у округлим кулама.

Урлик мотора се приближава.

СТРАЖАРИ: *(У хору понављају.)* Змај...змај...змај...

ЗЛАТА: Сви знају да је његов син Ненад Први, одмах, по његовом одласку у рат, умро од црне смрти, да наш Ненад Други живи као сурогат из вашег монструозног плана. Убедили сте ме да би за све нас, читав замак и његове станаре било најбоље да родим другога, да је Ненад Први био тако мали кад му је отац отишао да отац неће ни приметити разлику, поготову што је крв иста, Миливојева, односно ваша, што је све једно, говорили сте да нам Миливоје никад неће опростити губитак сина и да је наша дужност да се на време обезбедимо. Само што нисте рачунали да ће се рогати нашалити са нама, да ћу пре Ненада Другог родити две девојчице које сте ви хладнокрвно, једну за другом, као кучиће, подавили у кофи са водом, децеубицо! *(Рида неутешно.)*

ДЕДА: *(Вришти.)* Баците је у тамницу!

Стражари јој се овога пута одлучно приближавају, али уз севање муња и грмљавину, на сцену улеће Петар на моћном мотору. Заустави мотоцикл, гаси га, и полако, у тишини, прилази Деди.

ПЕТАР: Кењаш, кењаш, а?! Не може, бре, човек да направи корак по овом јебеном светионику а да не угази у твоје говно. Јесам ли је ја зато овде склонио од мојих лудих зетова да је ти и онај твој болесни син малтретирате, пичка вам матерна умно заостала?!

ДЕДА: Ко си ти, демону?

ПЕТАР: А?! Шта кажеш на валер?
(Прилази мотору, турира машину, чује се громогласан прдеж.)
Недостаје ми само парче каменог угља, антрацита уместо калофонијума, па да постигнем тон јачи од јерихонске трубе, муња и громава, божанску дисхармонију и композицију за сва времена.
(Хвата га за врат и једном руком силно подиже са пода.)
Заборавио си ко сам ја?
Мрак! Мрак сам ја за тебе, дупеглави куртону, песник, бре, и архитекта – композитор!

Окреће се стражарима који се уплашено повлаче.

СТРАЖАРИ: *(У хору, у синкопима.)*
Змај...змај...змај...

ПЕТАР: *(Занесено виче.)* Свињски бог, моји оловни војници. Човек – космичка шунка од дивљег прасета, а не јebene крилати гуштер који бљује ватру, комбинација танких и дебелих црева на ниво устетике трррт...моделованој на свињском пувалу и козјим гајдама под тонском субординацијом моћног јапанског ауспуха – Јамаха!
Слушај ово, цибери!
(Испусти Деду и овај се немоћно скљока на под. Затим прилази

мотору, турира машину и сада се прдеж чује као грмљавина, праћена елeгијском музиком на гајдама и чобанском гочу.)

Разара! Мајку вам јебем сељачку и ви себе сврставате у српску аристократију, средњевековна богомољачка бандо огрезла у страху од враџбина интичиуме и физичких трансмутација у жабе и гмизавце.

СТРАЖАРИ: *(Попадају на колена и хорски заване у синкопама.)*

Милост...милост...милост...

ПЕТАР: *(Виче.)* Петар свиња, величанствени Вепар – пеливан и композитор је на дефинитивном путу да оствари музичко савршенство.

(Запева из свег тенора мелодију „Хор Јевреја“ из Вердијевог „Набука,,)

„...Полети мисли...“

СТРАЖАРИ: *(На коленима прихватају у хору.)*

„...на златним крилима...“

ПЕТАР: *(Виче.)* Стигла је модна реконституција и у ваше зачепљене чмарове, реконструкција омлитавелих мозгова, лудило двадесет првог века и света, звук јачи од металне куглице која се котрља.

СТРАЖАРИ: *(Рефрен.)* „...златним крилима...“

ПЕТАР: (Урла.) Дело човека, или свиње, ако хоћете, моји сјѣбани оловни певачи, јаче од божанске космичке прашине која дави и гута сваки звук изузев мог вапаја од којег више нико неће моћи да спава мирне савести и да неодговорно тоне у апатију и кармичко ништавило. Музика је спас. Тишина!

(Стражари умукну.)

Музика и мрак. Музика да загуши крик бола и беса, мрак да покрије злочин мојих зетова, уображених дегенерика, онемоћалих и злих стараца, опасних и суманутих типова, који миленијумима некажњено мешетаре међу нама. Још само један тон, о боже, још само један крик и готово је са тобом. Нећеш моћи да издржиш тај писак, тај врисак, тај урлик којим нас бесмисао моћно позива да се заједно са њим, за увек и неопозиво распаднемо у екстази музичког доживљаја који не признаје досадашња искуства. Петар – Вепар, величанствена Свиња Космоса ствара дело универзалних размера!

ЗЛАТА: Ко сте ви, страшни и неразумљиви витеже?

ПЕТАР: Ја сам Крмак; твој биолошки тата.

ЗЛАТА: Ма не, не...мора бити да се грдно варате, витеже. У питању је сигурно грешка. Моја чукун – чукун баба је

енглеска принцеза Матилда, а мој чукун – чукун деда није био змај, а поготову не свиња. Био је енглеско – српски племић, господине, сер Џон Ковачевић, звани Лабрис. Од двосекле секире, халебарде.

ПЕТАР: Од лабрње свињске. Челјуст Вепра, прасећа лабрња, књове за риљање земље и убијање ловачких паса. Наша племенита лоза, Милкице, потиче од далеког претка који је био дивљи вепар. Па шта фали нежној и снажној свињи, сине, ја се поносим што сам свиња.

ЗЛАТА: Ето, видите да је грешка. Моје име није Милкица. Ја сам Злата.

ПЕТАР: Твоје неизмерно очајање и плач су ме довели, Милкице, у помоћ, само ми реци где је мој мали унук, Свети Дух, Ненад. (*Прекрсти се.*) Водим вас обоје у бољи и светлији свет, на сунчаној обали мора, где током читавог дана сиво-бели галебови лове рибу и кликћу небеске мелодије, моји пернати пријатељи у неограниченој слободи вере и наде. Седај, Милкице, злато моје, на инструмент да те твој отац рођени, Петар Вепар, звани Свиња, заједно са твојим анђелом, Светим Духом Откровења (*крсти се*) поведе твојим правим мужевима и његовим правим очевима у саму жижу светионичког рефлектора, да за

тренутак сви нестанемо у црној рупи усхићења, која све, апсолутно све у себе усисава. Јача је од нирване, од богова и демона, од миријада очајних бића која насељавају сваку пукотину овог јебеног бескрајног простора са безброј димензија и свако време, сваку мисао и интуицију, свако тотално ништавило.

Седај, сине, само један час на овај временски вергл да те кроз молитву и верску екстазу твој генијални отац одбаци до наших прастарих господара, да ти, зликовци, очисте живот који су ти својим сенилним интервенцијама загадили и створили бол који ни конструкција целог светионика не може више да поднесе. Чека те, срећо татина, златни мрак у белој светлости и црна светлост у светом усијању, њихово стапање у краљевску ауру Кетхер Елион, нестанак сваког бола и престанак обнављања.

ЗЛАТА: Па ти хоћеш да ме поведеш у смрт.

ПЕТАР: Толико ти дугујемо сви ми, људи и богови, демони и анђели, ја, отац твој несрећни, због живота који сам ти дао, због очајања у које смо те, без твоје кривице увели. Сместа остави овај камени бубашвабарник и свог љубавника злог чаробњака и његовог зликовачког сина који мисли да ти је

муж. Постоје племенитији и узвишенији предатори, твоји прави мужеви и божански оци твога јединца, ватрени и облаконосни богови олује и прошлости са Синаја, Кармела, Олимпа, Сиона – нашег троименог небеског светионика да се погосте свељудским крхким и нежним телесним атрибутима. То су моји зетови и господари који ти у чину *droit de seigneur* оплодише утробу предодређену да рађа богове којима се још увек нисам успео да осветим за обешчашћење племените лозе Вепар, јер ми креативни валер моје генијалности непрестано измиче, зато што стално мислим на тебе и неправду која ти је нанесена. Склонио сам те да те они не даве и гњаве својим крњавим остацима у устима ове невиђене, нечувене и неизмерне трагедије која се зове немам космичког безумља, тишина и мрак. *(Виче.)*
Мрак! Мрак! Мрак!

(Појачава мотор, затим га потпуно угаси. Целим простором сцене чује се ехо громогласног смеха Оца.)

ОТАЦ: *(У Off-у.)* Ха...ха...ха...Мрдни, свињо, ако смеш.
(Метална куглица се закотрља. Муње и громови.)

„...Тамо-амо, горе – доле,
Свеједно је, глупи воле...“

ЗЛАТА: Не. Нећу. Мислим да смрт није решење.

(Мрак.)

- ЗАВЕСА -

ДРУГИ ЧИН

Тегет мрак, као у зимској ноћи на божићним честиткама. Плава слоба набијена статичким електрицитетом. Напољу бесни олуја, а унутра ватра светог Елма осветљава у контралихту Милутина и џелата, дебелог ћелавог евнуха који затеже велики, гвозђем оковани дрвени точак за мучење. Точак шкрипи. На њему је Злата, такође у сабласном контра светлу.

У жутој соби Син седи, дубоко замишљен над стоним фудбалом, док Отац са епитрахиљом преко рамена, леђа и груди пева у басу. Изнад њих леприша хор анђела обасјаних Елмовим сјајем.

ДЕДА: Признај вештице да си са нечастивим била у љубавној вези, да си са њим родила паклену аждају у облику детета са умом демона и разорном снагом неограничене моћи.

ЗЛАТА: *(На точку, такође оперважена Елмовим сјајем.)*
Ти си Сотона, проклет био, Милутине. С тобом сам родила анђела, а не дете – змаја.

ХОР АНЂЕЛА: *(Пева): „...Сјат...сјат...сјат...
Сјат је Јахве,
Господа над војскама...“*

ОТАЦ: *(Промуклим, дубоким гласом пева):*

„...Шема Израел, Адонај елохејну,
Адонај ехад...“

ХОР АНЂЕЛА: *(Пева):* „...Сјат...сјат...сјат...

Сјат Јахве,
Господ над војскама...

ОТАЦ: *(Пева):* „Руах Елохим...“

Анђели нестану.

СИН: Татице. О`ћеш да ти отпевам једну
баладу?

ОТАЦ: *(Скида епитрахил, одлаже га и седа
прекопута Сина.)*

Кашљуцни мало. Кашљуцни, Симо,
сине, Самаило. Штуцни, кашљуцни и
прдуцни. Само немој много да кењаш.

СИН: Не кењам, него тражим угао.

ОТАЦ: *(Удари металну куглицу која се
котрља. У Жutoј соби севну флипери
и јако загрми. Он егзалтирано скочи и
запева, овога пута као у опери.)*

„Кад одрубим свињи главу,
биће крви, биће крви...
Тад ћу опет бити први,
видећете моју славу...“

*Из мрака поново запева хор анђела обасјаних
електричним искричењем, али овога пута у
фалцету, пискавим гласовима.*

ХОР АНЂЕЛА: *(Пева):* „...Опа – цупа, опрем први,
кад потоне све у крви...“

*Светлост затрепери. Уз прасак осигурача анђеоска
имагинација намах нестане, а са њом и. главно
светло Остаје само бело електрично варничење по
рубовима намештаја.*

СИН: Неко је угасио светло.

ОТАЦ: Јеси нашао угао?

СИН: Ово ми не слути на добро, татице.

ОТАЦ: Ветар је јак. На овим висинама, носи
све пред собом, чупа дрвеће и кида
водове.

СИН: Слушај како невреме хучи, како
напољу све цвили и пуцају греде на
тавану.

*Дубока тишина у сценском полумраку. Радио закрчи
и огласи се спикер.*

СПИКЕР: *(Off.)* Настављамо са емитовањем
радио – драме **Смрт у светионику**,
други део!

*Са точка за мучење, из Плаве собе стиже алт,
болан и похотан Златин глас који повремено
прелази у ласциван смех.*

ЗЛАТА: Милутине, љубави, не мучи ме више.
Дођи и скини каишеве са мојих
рањавих руку, са мојих одраних
глежњева и зглобова, скини ми својим
пољупцем грч са усана мојих и тај бол

из мозга, страх за мојом децом. Не знам шта је са њима, јагањци моји поклани, мачићи моји подављени, са мојим слатким девојчицама и Ненадом Првим Миливојевим, ох, убиће те, драги, главу ће ти одрубити, а тело растргнути, обесиће те и прикуцати на капији дворца да ти црно месо кљуцају прождрљиве птичурине и паклени змајеви, да ти очи твоје, небеско плаве, адска аждаја попије, терор смрти да ти пружи утеху, љубави, да и ти сазнаш шта је милост.

ДЕДА: Душе проклети и Антихристу изгнани, Мефистофелесу и Луциферу ђаволски. Алигментс ди Менек, Кермарио Керлескан! Апаге Сатанас, Мардук, Астаргатис и Белијал! Наређујем вам у име Господа нашег, светлог Саваота Адонаја и његовог немилосрдног Инферна, напустите ово грешно тело и одмах пређите у тело нечисте свиње, дворског композитора Петра Вепра, њеног нечастивог оца!

Чује се жестоко гроктање дивљег вепра, а одмах затим умножен и синтетизован роботски глас, који праћен светлуцавим треперењем флипера у Жутој соби, стиже са свих страна:

*„...Миријада је нас
у Жутој соби је спас...*

ОТАЦ: *(Пева себи у браду):*

„...Спаси Боже,

спаси крепкиј,
Спаси бесмертниј,
помилуј нас...“

ЗЛАТА: Узми ме, преклињем те и кунем нашим сином Ненадом, узми ме и носи...носи Милутине у своју топлу, крваву постељу, да потонем, да усним, нестанем коначно у твом слатком загрљају, љубави...

ДЕДА: *(Завати.)* Милост !!!

Поново одјекује дубок хистеричан смех.

СИН: *(Ослушкује.)*
Неко је угасио светионик.

ОТАЦ: Седи.

СИН: Опет негде муче вештицу.

ОТАЦ: То су галебови. Седи.

СИН: Добро, галебови. А шта значи та шкрипа и врисак жене на точку за мучење?

ОТАЦ: Олуја, или можда чак и нека чаролија, али нижих, демонских бића.

СИН: Хајде прво да очистимо свет од демона и нечистих сила, татице. Па да ти и ја напустимо ову загушљиву Жуту собу и изађемо напоље. На свеж зрак.

ОТАЦ: Биће бродолома.

СИН: Зар опет, татице, ноћ без утехе и милости, гушење и смрт у леденој води и сопственој крви? Добро, знам да га ти не искључујеш, али зашто не спречиш његово гашење кад је то потпуно у твојој надлежности? Зашто не казниш прекршиоце ако они организовано, сваке олујне ноћи, чине злочин против твоје воље? Ако се опет брод разбије, татице, где је онда ту правда и милосрђе за све оне јадне хришћанске душе које чека страшна смрт у таласима побеснелог мора или чак и страшнија за оне који успеју да се докопају обале, од крволочних убица, станара замка.

ОТАЦ: А шта ја могу, ако се време цепа и кида, развлачи, преклапа и меси као тесто? Ти си осетљива жртва халуцинације прошлости која са закашњењем од више стотина година стиже до нас и то вештачки, медијским путем кроз драму неког идиота коју емитује ова застарела празна крнтија.

Син отрчи до кутије радио – апарата, лако је подиже, окреће, дрма и тресе, загледа у њу. Види се да је кутија празна.

СИН: Ево, сâм погледај. У праву си. Унутра нема ничега. Све је размонтирано. *(Високо је подигне и тресне о под.)* Који се то бог поиграва са нама?

ОТАЦ: Нема других богова, Самаило, сине, вељebита бриго моја.

СИН: Значи ти цинично тврдиш да сам ја луд, да се моји страхови и зебње сами материјализују ту, одмах и преда мном правећи се да ништа од свега тога нити чујеш, нити видиш. Да овај светионик није насељен злим људима, који туку и малтретирају једни друге, који се међусобно мрзе...

ОТАЦ: ...и љубе. Твоја је наредба љубави.

СИН: Ти си је у пракси погазио.

ОТАЦ: *(Подругљиво.)* „Волите једни друге...“

СИН: Али, они се међусобно хапсе, муче и убијају пред нашим, пардон, татице, мојим очима, јер ти си своје одавно затворио. И кад њихова крв потече ти је претвараш у лаке анемоне и провидну поезију бола и јада људскога.

ОТАЦ: Па то су само прозачни духови, Симо, космички дим без реалности који преобликује најмањи дашак ваздуха, фатаморгана, лажна појава, привид без икаквог смисла. Иако знаш врло добро да је овај замак напуштен столећима и да га је наша мала заједница учинила светиоником са јединим циљем да обасјава ову пустињу. Ти ме нападаш као да сам ја Отац свих ових медуза које би да буду

богови а чим се појаве науче да воле ону која их самим њиховим рођењем дарује смрћу. Мајка, мајка, увек мајка, а никад Отац, непоновљиви и вечни. И воле је и плаше је се и чим искусе опори укус живота чезну за повратком у њену утробу, за нихилацијом и миром, за нирваном, а опет Оца проклињу као да је он дужан да одржи оно што је неодрживо, као да је он сâм својим божасним гениталијама направио цело човечанство да би их из забаве убијао, једног по једног, милијарде њих, за увек, у бескрај, до ужасног замора, све док једним мушким потезом, једним Хармагедоном, још једним потопом не оконча и њихове и сопствене муке.

(Син ћути.)

А ти...ти ми замераш и нећеш да играш. Замераш ми на одлучности или неодлучности? *(Пауза.)*

Ерос и Танатос две су комплементарне силе чија синтеза ствара ништавило. Ти си тај који у свом некритичном човекољубљу разводњаваш правила игре која одређују судбину. Жена није ништа друго до симбол смрти, јер док у љубави ствара живот, самим његовим рођењем у мукама, она га проклиње и осуђује на смрт.

*Шкрипа точка, језиви кикот, болни крици,
хистеричан смех и урлање мноштва у паклу.*

СИН: Слушај. Ја познајем тај бол, силазио сам у само дно његовог понижења, ја добро знам шта је немоћ. Сваки глас патње ми је близак, поготову овај. *(Ослушкује.)* Чујеш ли ти нешто? Видиш ли ти нешто уопште? Понекад ми изгледа да су размере твоје глувоће, твоје неосетљивости и слепила неизмерне. Чујеш ли тај врисак...или...смех...муку...или радост, татице, шта је ово? Шта се то догађа у нашем светионику, ако је он заиста напуштен замак, и, како се, дођавола, неко уопште усудио да га поново угаси? Зашто и у ком паклу то муче моје сећање на једину љубав, моју Милку?!

ОТАЦ: Гром је погодио неки вод и сад жице цвиле а ти имаш птице у глави. Седи.

СИН: Не. Ја не могу да се концентришем. Осим тога, не видим добро. Поготову не у овом мраку. Не знам одакле долазе ови крици, из ког ума, мог или твог нервног лагума или подрума ...и...овај лудачки смех, из које високе куле, или...можда ћелије, са ког точка и где да је тражим по мрклој ноћи. Моју Милку.

ОТАЦ: Милка је одавно мртва и ти под утицајем електричне провокације халуцинираш.

СИН: Ја не халицинирам. Ја само живим у паклу који си ти створио реално, док си рај измислио, татице, да сви ми, будући лешеве, јер и мене је родила жена, живимо осујећено, без икакве наде на коначну срећу, под тешким теретом кривице да смо те изневерили, издали, тебе, битанго и распепе, олошу, квинта есенцијо зла и поруге животу, себично чудовиште коме ћу ја, лично, овим рукама и сада ...пресудити...

Крене на Оца гушећи се од гнева, али се под утицајем узбуђења јако закашље. Дуго кашље, грчи се и бори за ваздух.

ОТАЦ: А одакле су дошли сви ти анђели, Симо, њихове химне, апотеозе у моју славу, одакле дође сва та лепота и радост у ову Жуту собу ако не директно из мене...ја, који носим у себи, у својој моћи, отворености и неограничености за све што по својој суштини не постоји, а што сам милошћу својом обдарио постојањем...

СИН: У пролазности.

ОТАЦ: *(Изнервирано.)* Хртам бек оксфорам хикс, најдууу...степ хртам азнавиш...

СИН: Молим те, не псуј.

ОТАЦ: А шта би ти хтео, Симо, сине, Самаило? Да будемо дремљиви старци, уместо старци – мушкарци. Чај

не пијеш, а хоћеш снагу, силу и освету, немоћни мој изданче.

СИН: Лажеш, тата, лажеш. Себе завараваш, ништа ти ниси створио. Ни мене нема, зато ти нико ништа и не може. Нема ничега сем тебе и наших неостварених сени. Ни светлости раја, ни царства небеског, чак ни ти не пребиваш у њему већ у овом старом, напуштеном замку адаптираном у светионик. Па и он је угашен. Живим у мраку, татице, дубокој тами пакла са духовима оних који можда никада нису ни постојали.

ОТАЦ: *(Гледа га дуго и упорно.)* Море, ако те одаламим видећеш да ли постојиш или не постојиш.

СИН: Кад год ти понестану аргументи, ти прибегаваш сили.

ОТАЦ: Па, ако нема, раја, будало, онда је сваки демон анђео, а пакао једини Еден којем теже лепљиве душе лешева.

СИН: Не, татице, немилосрдни, ти си пакао и све си проклео, без изузетка, да нас бациш у себе толико дубоко да можеш сасвим удобно и дремљиво, као кад боа прогута јелена, да уживаш у нашим голицавим мукама.

ОТАЦ: Ти си изузетак.

СИН: Ја сам правило, а твоји полтронски

анђели су изузетак. Они, који ти певају досадно и сладуњавао из страха од тебе. И никада ти нико од њих није погледао у лице од ужасне панике да тамо не угледају оно што ни у најстрашнијој машти својој духовној нису сањали да постоји. Избраног, измодженог, излапелог и немоћног Оца свога који је уобразио да је Бог само зато што њега нигде нема и што си му ти у свом старачком лудилу узурпирао место. И моје муке распетог и телесни бол су били ништавни према душевном шоку кад сам видео да сам остављен сâм на крсту, на страшној лубањи исцерене смрти, кад сам из сопствених, римским копљем распарених груди чуо крик упућен теби: „Jei, Jei, Lama savahtani.“

ОТАЦ: Сам си хтео да искусиш бол и смрт. Знао си да си бесмртан, па ипак си се пред шачицом Јевреја и Римљана разметао, пренемагао и увијао на крсту, глумећи једног од разбојника, док смо се заједно забављали и смејали.

СИН: Истина је да си се смејао само ти. Истина је да си ти уживао док сам ја гледао тај приказ са дистанце и у силном запрепашћењу да је толико болно бити човек. И кад сам хтео да прекинем на Калварији ту кавалерију рустикану, просјачку оперу, шаљући

невреме на Голготу и дајући налог твојим крилатим војницима да муњама и громовима разјуре ону јеврејско – римску фукару, ти си ме спречио говорећи ми: „Нека их, пичка им матерна, нека виде колика је цена за непослушност и амбицију да ми се приближе.“ Тада сам и ја осетио стрховиту сложеност, сав садржај и страхоте људске смрти. Је ли тако било, татице.

ОТАЦ: Не знам. Тако некако. Заборавио сам.

СИН: Истина је да моју Милку никада нисам видео на одру. Ти ми ниси дозволио да јој приђем и уверим се да није мртва, да је сандук празан, да си је од мене негде склонио, ти...стари, сексуални манијаче, који си по свом властелинском праву имао безброј љубавница, јебао милионе жена, а мени ниси дозволио само једну, моју Милку, коју си са мном кришом делио и на крају од мене сакрио.

И опет се, под утицајем узбуђења, јако закашље.

ОТАЦ: Зар не видиш пасје време и олују како дивља напољу? Зар се бојиш природних елемената, литургијских весника будућег смака света? Не бој се, Емануило, Бог је с тобом и штити свог јединог Сина, макар колико да је он његов шкрофулозан промашај и разочарање нижих демонских бића,

верних слугу његових. Седи овде и играј у мраку, јер ти си одређен да будеш и пут, и истина, и светлост!

СИН: Ја?!

На танким ногама, висок, мршав, стар и изнемогао клатари се подрхтавајући. У дубини сцене појављује се јарко светлећа тачка, која се, уз непрекидно појачавање буке мотора, увећава и као претећа комета устремљује ка Жутој соби. То је Петар на мотору са успаваним Ненадом на рукама. Он као циркуски артиста вози мотоцикл само ногама, зауставља га и силази заједно са дететом које својим снажним рукама пружа Оцу и Сину.

ПЕТАР: Ваше Ексцеленције. Довео сам вам трећег.

Пошто старци не узимају дете, он га спусти на сто, преко табле за стони фудбал.

ОТАЦ: *(Гневно, дубоким гласом.)*
Шма ра буш, рг гртам халел,
ми траш рг евинок сууу...хариш!

Са свих страна собе избију пламенови праћени промуклим режањем немани. Петар зањишти дуго и болно, најзад падне на колена пред Оцем.

ПЕТАР: Оче наш, који си у Жутој соби. Видиш и сам колико сам ниско пао, и као човек и као уметник – стваралац. Уместо да грокћем као свиња, како и приличи племенитој лози угледних српских феудалаца, ја час њачем као магарац, час мекећем, а час њиштим

као коњ. Милост, Ваша Светлости, не дај ме, милостиви, спасавај Свети Оче, очисти душу моју, сва је загађена зверињем адским, једва сâм излазим на крај са проклетим Луцифером и његовим небројеним крдима и чопорима. Час ричем, час кукуричем. *(Кукуриче и имитира петла јурећи по соби и кљуцајући по поду.)*

Не знам шта да радим од врацбина чаробњака из замка. Више нисам само Вепар – композитор, него читаво крдо свиња, заједно са лавовима, хијенама и творовима, чак. Смрди ми из уста, све се живо склања од мене, па бога ми и мртво, кад се само мало више приближим. Ево, увери се и сâм, Оче наш, какав је то Сотонин смрад.

(Дува у правцу Оца гласом налик на свин хук.)

Хууу...хууу...хууу...сад опет сова јесам, биљина из Булутског камена, а онда цичим и скичим као миш са пребијеном кичмом у мишоловци. *(Цичи и скичи.)*

Куку, не дај ми, господару, таста твога сина јединца, а бога ми, такорећи...и... у неку руку... таста твојега, јер вас је моја кћи Милка, верница и обожаватељка ваша, лојална богомољка и без премца одана, обојицу богова сексуално опслуживала. А сад, ја треба да испаднем жртва тог фриволног стицаја околности.

ОТАЦ: О, дуси проклетих
зле опсене смртних
Беж из моје Свиње,
сви у море сиње...

Петар падне у наступу епилепсије. Удара му пена на уста, грчи се и увија као алигатор у мрежи зверокрадице, стење и урла. Одједном се из њега подигне вихор који уз врисак и кикотање мноштва напусти Жуту собу.

Сада је мир. Композитор устаје, гледа брзо и унезверено у свим правцима, затим притрчава Оцу и силом покушава да га пољуби у руку.

СИН: Слушај Свињо. Учинио ми се да однекуд чујем Милкин глас, да је зликовци злостављају и физички муче. Реци ми ако ишта о њој знаш, било шта, да је жива и то, да јој је потребна помоћ, да је спасавамо.

ПЕТАР: Ваша Екселенцијо, моја Милка је замађијана. Не сећа се ничега из своје прошлости, чак је и крсно име своје заборавила. Одбила је моју чисту понуду, моју родите љску помоћ и заштиту. Заљубљена је у демона који је прогања.

ОТАЦ: *(Патетично истури руку и покаже прстом на Ненада.)*
Шта је ово?

ПЕТАР: То је то, Ваша светости.

Брзо узима Ненада и спушта га на под.

- СИН: Знао сам да је превара у питању.
- ПЕТАР: Није превара, Ваша Екселенцијо, већ дете, и то ваше дете, то јест, једнога од вас двојице, или можда чак обојице, јер је обдарено натприродним моћима. Само што, јадничак, сада уморан спава. Отео сам га из канци вашег прастарог непријатеља, носиоца тамне светлости, лично господина Луцифера, за кога ово дете мисли да му је рођени деда, док његова мајка, моја кћи, ваша супруга (*поклони се Сину*) и конкубина (*поклони се Оцу*) тврди да му је уствари он отац, иако сви знамо да то није истина. Милка је одбила да пође са мном и ено је, сад демон, кога умало нисам овим свињским рукама задавио, растеже на точку да призна инквизицији да је са вама двојицом имала секс. Она се, међутим, ничега не сећа, Ваше Екселенције.
- СИН: (*Оцу.*) Ти си рекао да је она мртва. Давно умрла.
- ОТАЦ: (*Мрмља.*) Ела ра саракуш грт сафа, дуром фарасеј ели јах кумбор...
- СИН: Како то, Свињо, да је моја Милка жива, а?! Он ми је рекао да је мртва, одавно умрла.
- ПЕТАР: Удали смо је, као што ред налаже, Екселенцијо за вазала, после вашег лордовског права на прву брачну ноћ,

за витеза Миливоја, господара замка који сам ја, као легитимни таст и генијални композитор Петар Вепар, звани Свиња, претворио у свињац а који сте опет вас двојица небеских господара и лордова касније трансформисали у моћан електрични трансформатор, у светионик мрака и још мрачнију судбину случајних пролазника, хм...

СИН: *(Прекорна гледа у Оца.)* Juris primus potes.

ОТАЦ: *(Прпошно.)* Droit de seigneur.

ПЕТАР: Зар ја треба вас да подсећам, моји моћни зетови и господари, да сте обојица, захваљујући парадоксу, креативном принципу Космоса, и...зашто не! Курцу...творцу народа и свега што је постојало, што постоји и што ће постојати, као и свега што није постојало, што не постоји и што никад неће постојати, кад год вам се прохтело, појединачно или у групњаку, моју Милку упропашћавали својом божанском појудом, јер она је слаткокрвна женица неодољиве и...хм, неодољиве лепоте и привлачности.

Па ипак, није ми жао. Захваљујући вашој неутољивој похоти добио сам унука, ово божанско дете и...хм, кад год га погледам – како само мирно спава дедино прасе – моју крв и кост, мој тотем и мој непревазиђени ум,

композитора будућности, нову, младу свињу и ваше прастаро наслеђе Светог Духа и моћног вепра у недељивом генетском интегритету, одувек, а такорећи...хм, још увек у повоју, који производи од, с једне стране племените прасеће генијалности, а с друге...божасних гениталија ваших изворних светлости, осетим се поносним што га је родила моја мала девојчица, ваша супруга (*поклони се Сину*) и...истовремено швалерка вашег великог Оца (*поклони се Оцу*), богоносна Милка, која мисли да се зове Злата.

(Пауза. Отац и Син се збуњено гледају. Обраћа се Оцу.)

Ваша Узвишена Светости, Уважена Екселенцијо, Оче наш у Жутој соби! Док се дете не пробуди, хоћете да вам демонстрирам моју најновију композицију, величанствену химну у вашу ненадмашну част. Ево, ту ми је инструмент. Дојахао сам на њему.

СИН: Па нећеш ваљда дозволити овој Свињи, у тако деликатесном тренутку, да пробуди дете...

ПЕТАР: Зове се: „Космичка хијерогамија, наследни фактор генијалности и гарант духовног садржаја испражњеног неба“. Или једноставно: „Божји сперматограм“.

ОТАЦ: О, хо, хо! Да чујемо, да чујемо.
Распали геније, само пази да не
пробудиш клинца.

ПЕТАР: Он чврсто спава, шефе, а и навикао је
на звук мотора.

*Упали мотор, турира машину. Када звук достигне
крешчендо, прозор се са треском отвори. Олуја
убаци завесу унутра под правим углом. Најлонске
кесе, хартије, ђубре усковитла се по Жутој соби.
Споља се зачује страховит ударац, ломљава, крици,
јауци...Син одјури на прозор.*

ОТАЦ: *(Љутило Петру.)*
Направио си промају.

СИН: Али, татице, неки брод је ударио у
стену и одлетео у парампарчад.
Ко је угасио светионик?

ПЕТАР: Станари замка, зете. Да побију
бродоломнике и опљачкају брод.

ОТАЦ: Затвори прозор.

СИН: И ти то толеришеш?

ОТАЦ: Док неком не смркне другом не може
да сване. Свако мора да живи од неког
прихода. Таква су правила. Затвори
прозор, маестро. Уби ме промаја.

ПЕТАР: На заповест, шефе.
*(Покушава да затвори прозор, али
узалуд. Олуја је сувише јака.)*
Не вреди да затварамо очи пред
чињеницама, шефе. На овој висини ја

сам неизмерно слаб, а невреме бескрајно снажно. Бојим се да ме не усиса кроз прозор и баци доле на хриди. Ех, да си ме произвео у чин архангела па да раширим своја моћна крила и стрмопиздим се са ових кула и торњева право на лешинаре који наоружани ножевима и секирама чуче иза стена и чекају прве жртве. Али ниси. Зато је боље да бежим одавде и помогнем унесрећенима. Напољу само што није настала права кланица. Моја је дужност – дужност уметника. Не само да увесељавам душе богова него и да унесем валер весеља и радости код осуђених на смрт да и они схвате да је музика изнад живота. Да оформим уметничку чету, духовни санитет, да отворим азил за интелектуалну сиротињу, да сортирам мртве и да их сахраним према њиховом степену уметничког образовања и друштвено-економском положају. Да убице преваспитајем најмодернијом социо-психолошком патологијом и псеудо-научним поступцима конструктивне методологије, да им теолошким асоцијацијама и креативном инспирацијом уздигнем душе и спустим ниво зликовачке аспирације све док се не квалификују за живот у вечности Царства небеског, да уђу у Жуту собу. Идем да се умешам у гужву, да им запржим чорбу и...хм, евентуално приредим концерт

уколико га не прогута фијук
бесомучне олује и бука побеснелог
мора. Ако ништа, а оно бар да украдем
неки леш, или можда неког тежег
рањеника, да га, док је још жив,
ампутирамо...хо...хо...хо...У сваком
случају хвала неизмерно на успешном
егзорцизму те сам поново постао
нормалан. (*Неочекивано кукуричне.*)
Кукурким...ку! Пардон, ово ми се
случајно отело, јер свиња јесам, а
петао опет нисам.

(*Седа на моторцикл, пали га.*)

Чувааај! Стиже спасилачка служба!
Змај – анђео, без крила. Прасац на
моторциклу!

*Уз громогласну буку и магареће њакање одјури из
Жуте собе.*

ОТАЦ: Кад свиња каже за себе да је уметник,
она мисли да је бог који њаче.

СИН: (*Гледа кроз прозор.*) Не, па то је
кошмар, татице, драма несрећних
бродоломника, или, још тачније, јасан
призор необуздане смрти која све пред
собом немилосрдно коси. Неке
маскиране црне сподобе чекају
бродоломнике на обали и убијају их
чекићима и маљевима, секу сабљама и
ножевима, морнаре, жене, децу, све
путнике, без изузетка, све масакрирају.
Ено, човек хвата голим шакама
оштрицу секире да спаси девојчицу
која вришти, ах, тај врисак продире

кроз буру и као оштар нож ми засеца желудац, душу, мозак кључа, авај...узалуд! Глава јој пада у ускипелу воду, а безглаво тело јој остаје у шакама оца. Масакр смрти, ужасна гозба, убиствени пир се захуктава. Крв лије свуда, таласи морски се црвене од крви. То је горе, сто пута горе од моје Голготе.

Отац се уздиже као да расте, из њега се проспу зраци беле светлости и глас његов се умножи као кроз мноштво звучника иако су му очи и уста затворени. Чиста слика божанског преображења уз клепет црквених звона чији се звук непрекидно појачава.

ОТАЦ: *(Глас са свих страна.)* Не веруј очима, Сине, људском искуству, чулима, него затвори прозор и дођи да наставимо утакмицу. Нема Голготе, никад је није ни било, нема ни глади, ни болести, ни рата, ни смрти – ни живота која се њим храни, нема апокалипсе, све је само претапање дводимензионалне фантазије која саму себе репродукује, без дубине и перспективе, обична измишљотина, чиста конвенција једне једине генерације која се непрекидно обнавља као било која биљна или животињска врста. Па није то, Самаило, ништа до илузија да се премости оно чега нема, чега никад није ни било. Обична игра без будућности и прошлости, само пука

садашњост која се мултипликује и протеже у бесконачност што једино и постоји. То само она испробава своје егзистенцијалне форме. Пусте њене хирове, нек се поигра, а кад се замори, опет ће свет бити идилична слика љубави, поново ће изаћи сунце, галебови ће ловити рибу и све ће бити као да се никад на свету ништа није ни десило, што је једино тачно. Једина истина, једина апсолутна чињеница.

(Чује се само звон.)

А шта ти мислиш како се риба осећа у тој идили док јој по прекрасном дану, без ветра и уз романтичан смирај сунца галеб својим оштрим кљуном раскида тело а живот у њој очајно запомаже: *(Чује се крик кроз ехо читавог енетријера дворца.)*

„Pi Pi, Lama Savahtani!“

Како се осећа шаран коме љупка домаћица у кухињи уредној и великој, обојеној у шареним, жутиим, црвеним и плавим бојама, док се снажно копрца борећи се за дашак ваздуха, са страхом и гађењем у очима, чуком за месо разбија лобању да би га затим још живог одрала и исекла на одреске. *(Узвик: „Или, Или, Лама Савахтани“ је сада ближи, јачи и богатији гласовима.)*

Јеси ли икад завирио у очајање и безумни страх у дечјим очима јагњета или јарета, телета или прасета док му људи заривају оштрицу ножа у грло и

бесловесно га кољу зарад уживања и огавног благоутробија, у очи птице пуне неба, док јој заврћу шију и гасе светлост у њима, док јој секиром одсецају главу и черупају утрљавајући со у још полуживо месо, које одмах затим пеку на пламену иако сам их обдарио изобиљем биљне хране коју они сматрају сиромаштвом јер у себи нема живе крви.

Да ли знаш колико је сва она природна лепота пролећних, летњих, јесењих и зимских пејзажа заснована на глади и смрти, страху и бекству свих оних миријада створења која се немилосрдно међусобно прождиру рециклирајући бескрајно сваки појединачни атрибут пакла.

(Пој шеве са небеских висина лагано се претана у прелудирање Шопенових етида).

Наизглед, свуда само клање и међусобно прождирање. Па да ли може бити истина да је зло једина форма живота и биљака и животиња, и анђела и демона, и људи и богова, кад смо окружени величанственом хармонијом Космоса и неизмерном лепотом природе коју сам ја својим генијалним умом и моћним рукама у целини кроз тебе створио.

СИН:

(Кроз музику Шопена која динамично расте и умножен глас звучника са свих страна сцене, окренут леђима и

*загледан кроз прозор из којег избија
веома јака светлост.)*

Они те моле на коленима. Њихове главе су подигнуте увис, очи су им суве од ужаса и разрогачене у напору да те виде и траже да уклониш несрећу бар од њихове деце. Преклињу те да их поштедиш зликовачког челика па макар одмах затим помрли на бесплодним и оштрим хридима од зиме и глади. Али, не. Нема милости ни од куда. Свуда изнад њих се простире празно, црно небо и бескрај мрзовоље, сенилности, старачке охлађености, ништавила и ја знам...да лажеш чим зинеш и да си једино геније лажи и преваре. Знам како је мени било у души кад су ми у Јерусалиму парали тело, закивали клинове у удове, копљем ломили ребра, кад ми је кичма пуцала непокретна и прилепљена за стуб срама, кад су ми у крваву главу забијали оштро трње њихове поспрдне круне, ти си ћутао као и сада, или трабуњао о својим недостижним донетима објективне лепоте и слободе избора. Као прави кривац напушташ криминалну реалност и проглашаваш је за измишљотину, лаж, илузију, драмску представу. Бежиш у светлост од било чијег јаука у мраку, у химне и литургије, параде анђела, твојих личних и ненадмашних полтрона, у литанију хвале и небеску церемонију.

Кад сам и сâм, иако твој јединац, завапио на крсту, оставио си ме и попео се у највишу кулу да уживаш у сопственој моћи чије се границе истраживао једино у пределу пакла. Ти знаш да нема милости, ни раја, ни лепоте, ни доброте, сваку племенитост људи извуку из себе, кришом од тебе. Ђаволе и богове си измислио да сакријеш своју злу и порочну природу, своју апсолутну немоћ да будеш добар. Ови доле су такође твоја деца, а ти и сад бленеш незаинтересовано и тонеш у дрвену филозофију јер твоје излапеле, суве очи невиде како им ноге, руке, главе лете у свим правцима. Предводи их онај витез који је и нас покушао да смрви својим топузом, сав у позлаћеном панциру, гори је од Архангела Михајла, бије, жедан крви као десеторука богиња Дурга, Шивина сијакта, тата, сева злато и смрт на све стране, то није радио – драма, то је смак света!

Нагло се прекида музика Шопена и настаје потпуна тишина.

ОТАЦ: Сева у мојим крстима, магарче, затвори прозор, пичка ти материна, уби ме промаја.

Поново фијук ветра.

СИН: На њега налеће Свиња на мотору, витез му буздованом расцопа лобању,

гужва је велика, свуда исцерена лица и зло погледи, десетине руку се пружају ка њему да га живог растргну.

Споља допиру узвици мноштва.

МНОШТВО: Распни га! Распни га! Распни га!

СИН: Носе га! Носе равно у пакао, Оче, да га баце у јаму смрти, у бездан ватре несагориве и бесконачно проклетство, што даље од стерилног мира ове Жуте собе да ти музичка постмодерна не разори барокну мелодичност песме твојих анђела и светлосни калеидоскоп твојих шарених флипера, грмљавину металне куглице која се котрља.

(Затвара прозор. Тишина.)

Мој бол, ране и крв моја, Оче, теби на душу, ако је имаш.

Окреће се у јаком контралихту, млад, мршав, у дугачкој белој хаљини, раширених руку из чијих шака липти крв. Крв цури у млазевима, свуда, са главе испод трновог венца, очи су му склопљене, као у смрти.

ОТАЦ: *(Гледа га незадовољно.)*

Мислио сам да правим бога од тебе, а ти си испао глумац и то лош.

Однекуд допире музика Хора белих дечака. Певају Моцарта. Ненад се буди, устаје насмешен, егзалтиран срећан. Зрачећи благом и продорном светлошћу прилази Сину и љуби му ране. Крв престаје да тече. Појављују се два болничара у

белом са лаутама на раменима. Они скидају инструменте и лако пребирајући по жицама прелудирају тихо, такође Моцарта.

НЕНАД: Немој да плачеш. То је само сан. Сви ми спавамо и сањамо. И моја мама је час прекрасан шарени лептир, час светли анђео у врту пуном цвећа и музике. Седи међу облацима и зове ме, као краљица на љуљашци, са локнама око лица, у венчаници дугој, белој, златом протканом и смеши се. Знаш ли ти како се моја мама смеши у висинама, међу буцмастим анђелчићима са крупним очима и накарминисаним устима? Лепршају као колибри око ње, све у месту. А онда сам чуо твој плач и моје срце се стегло јер сам у њему препознао и своју тугу. Не знам како да се пробудим без ње и како да растем без њене нежности иако сам у сну већ толико порастао да могу да живим међу колосима и циновским троглодитима који се хране дечјим страхом и једу њихова мала тела. Тата ми је донео сребрни јатаган и чаробни пехар од људске лобање који спречава панику, само што не знам да ли смем да се пробудим и тамо, у хладној плавој соби на одру, видим моју мртву маму како ме нетремице гледа без осмеха, без суза у очима. Мој тата је моћан витез, али, и он се изгубио негде у ходницима замка и ја појма

немам како сам доспео овде, у ову Жуту собу пуну непријатног мириса старости и трулежи, и неке влаге као да сам у гробу.

Ти си добар и немаш никога да те воли, јер си мртав, исто као и ја. Хоћеш да будеш моја мама, хоћеш да будеш мој живот, а ја ћу...бити твоја радост и твој смисао. Јер смисао је у радости. Мене је змај, који тврди да је свиња, овде само због тога и донео. Да те у радости васкрсне.

А ви, *(обраћа се болничарима)* скините своје мантиле да га не плашите строгоћом белог и безличног. Ови добри болничари су дошли да нас воде у болницу, да се ти и ја лечимо од смрти, да обојица васкрснемо у радости, да се од туге лечимо.

Хајде са мном, не бој се, ионако је све ово само сан твог лудог Оца који у вечности хркањем убија досаду и проклетство да буде једини Бог. Чујеш како васиона одјекује од његовог хркања.

Хајдемо, идемо, јер ова болница не лечи од болести већ од смрти и својим пацијентима даје живот вечни за који нико не зна какав је је ли награда или казна. У сваком случају тамо нас чека и татин Вранац, да се винемо у слободу која је најбољи лек од сваке извесности.

Ненад га ухвати за руку и поведе из Жуте собе. Обојица имају затворене очи. Болничари скидају беле мантиле. Испод њих се појављују велика крила тропских лептира у оптимистичким бојама, шарена до лудила. Прилазе Оцу, стидљиво и у страхопоштовању крилима заклањају поглед на његово лице и почињу да свирају страстну љубавну песму.

СИН: Гладан сам.

НЕНАД: *(Застане и осврне се затворених очију.)*

Па где је та болница? Где је татин вранац и наш...васкрс? Где је крај том лудом сну? Где су врата за излазак из Жуте собе, вашег раја а наше гробнице? Где је вечни живот?

ОТАЦ: *(Запева у дерту):*

„...Да зна зора,
да зна зора...“

БОЛНИЧАРИ-АРХАНГЕЛИ:

(Прихватају у дуету):

„...Коју драгу љубим ја...“

ОТАЦ И БОЛНИЧАР-АРХАНГЕЛИ:

(Заједно.)

„...Ааај...Не би зора
не би зора...
Не би никад
сванула...“

*(Рефрен се понавља. Помоћу реостата, лагано пада
мрак у Жутој соби.)*

- 3 A B E C A -

ТРЕЋИ ЧИН

Моцартов Реквијем. На средини Плаве собе одар украшен бројним букетима белог, плавог, жутог и црвеног цвећа. У мртвачком сандуку лежи Злата сва у белом, рекло би се као да је обучена у венчаницу од беле свиле. Две велике парафинске свеће, изнад главе и испод ногу, својим титравим пламеном осветљавају собу у којој доминира огромна икона која представља хералдички знак Златине лозе: приказ свиње и змаја, загрљене у окрету валцера. Око одра је исписан беспрекоран круг од жутог сумпорног праха.

Улазе витез Миливоје и његов отац Милутин, звани Деда, обучени у црне калуђерске одоре. Повремено закукуљене сподобе са склопљеним рукама, усправно и журно пролазе кроз собу, машући задимљеним кадионицама и палећи мноштво свећа и кандила. На зидовима горе бакље. Усред собе подигнут је стуб за жртвовање.

МИЛИВОЈЕ: Да ли имаш утисак да се ствар отргла контроли, а? Да ли знаш тачно шта се овде дешава? Ко смо ми, ти и ја, и сва ова булумента око нас, одакле долазимо и куда ћемо кад се читава ова прича заврши? Да ли си ти збуњен као ја, татице, или сам и ја можда само део игре чију целину ти, као њен аутор, кријеш од нас делова да би

могао сам да је контролишеш, од почетка до краја? Је ли ово живот или литература, јесам ли ја заиста моћан витез или само твоја вешта фикција, папирни лик из твоје драме, зла имагинација сатанског подругљивца, производ твог корумпираног мозга који се губи у мојим растопљеним чулима и размазаним утисцима? И најзад, оче, шта се десило са нашим замком, како је постао светионик и ко га је претворио у зачарани простор чија гвоздена скаламерија толико бучи и грми, сева као пакао и урличе попут зверињака, чије муње повремено осветљавају неке сподобе које претварају и непрестано измичу мом разуму, мојој моћи поимања? Како је умрла моја жена?

Метална куглица која се котрља.

ДЕДА: Је ли пљачка била богата, Миливоје? Какав је био улов, то мене интересује, има ли злата и драгог камења код бродоломника, да ли се је неко жив извукао, да не лаје около, да нас не осумњиче за злочин? И шта ће ти овај стуб?

МИЛИВОЈЕ: Све смо побили, оче. Од старца и инвалида на штакама до мале деце у колевкама. Жива душа није преостала осим бродских пацова који су допливали до обале и раштркали се по њој.

ДЕДА: Хваљен Исус, Богу хвала, има правде на земљи, као и...

МИЛИВОЈЕ: ...под њом.

ДЕДА: На небесима.

МИЛИВОЈЕ: *(Прилази одру, застаје пред кругом.)*
А шта ће ти овај сумпорни прах око ње?

ДЕДА: *(Крсти се.)* Воимја Оца, и Сина, и Духа сајтого – заштита.

МИЛИВОЈЕ: *(Чизмом растрљава прах и пљује по њему.)*
Заштита од чега? Сад сам ја ту. Господар је дошао, море! Не треба вам друга заштита ни од непријатеља, ни од враџбина. Ја се, оче, ничега не бојим.

ДЕДА: А ја, сине, живим у божјем страху и од живота и од смрти, па чак и гнева сина мога необузданого. *(Заплаче.)*

МИЛИВОЈЕ: Знаш да нисам осетљив на течности. Сузе, крв и алкохол не утичу на мене.

ДЕДА: То знам, али не знам како да ти кажем, Миливоје, сине, бојим се разгневићеш се, а ти си гадне нарави и опасан кад си љут. Али, твоја Злата није оно што си ти мислио.

МИЛИВОЈЕ: Шта хоћеш са тим?

ДЕДА: Она није жена.

МИЛИВОЈЕ: Родила ми је сина.

ДЕДА: Она је демон. (*Страстно.*) Семе змаја који се представља као свиња, дивљи вепар на заглушној пакленој машини.

МИЛИВОЈЕ: Или можда вештица, опака и зла кад је неко прогони, кад брани себе и свој пород од моралних креатура и зликоваца, непријатеља куће и племичког грба.

ДЕДА: (*Узбуђено.*) Лажу! (*Стишава се.*) Твога Ненада је зачарала и он се бацио са највише куле мислећи да има крила, да је змај или анђео, питај бога, питај бога, тек разбио се о морске хриди. Док смо ми сишли вода је са стена опрала све његове остатке, тако се темељно био разбио. А таласи су на том месту изузетно јаки.

(*Пауза.*)

МИЛИВОЈЕ: Јеси ли је убио зато што је вештица или зато што ти је као господарица била неприступачна?

ДЕДА: (*Крикне пренемажући се.*) Сачувај Госпе Боже Саваоте, Адонају Светли...

МИЛИВОЈЕ: (*Повиси тон.*) Мој Бог је Исус Христос васкрели кога је тај твој Адонај разапео у Јерусалиму. Мој амблем је крст а снага мач који сече

главе издајника, неверника и божјих отпадника.

Врата се на Плавој соби отварају и Петар са завојем уфачлованом главом на олупини од мотора уноси одсечене главе, удове и трупла и баца их на гомилу. Иако окрвављени, види се да то нису делови људскога тела већ пластичних манекена и лутака од каучука из кројачких радњи и излога продавница.

МИЛИВОЈЕ: *(Разгледа Злату на одру.)* Свуда по њеном телу модрице, посекотине, ране. Видим да си је свирепо мучио пре него што си је убио. *(Пауза.)* Овај часни витез и мој таст ми је све о теби испричао. Разапећу те, татице, коњима на репове због тога што си нам урадио.

ДЕДА: Не греши душу сине. Он лаже као и свако биће из доњег света, слуга ђаволов и гад Антихристов. Уосталом он је уметник и дворски композитор. Уместо да сахрани земне остатке грешних хришћана које си ти са својим слугама оправдано побио, он је донео овде, у свету Плаву собу, *(прилази гомили)* њихова беживотна тела, лешеве и удове, одсечене главе да прави жртвену погребну ломачу пред одром сопствене кћери коју су демони обљубили да и тело оне чију је душу продао ђаволу преда лично свом газди у паклу – Луциферу!

ПЕТАР: Ти си Луцифер, гњидо. Убио си ми ћерку, моју златну Милку и да ми рана

стечена у боју није одузела моју урођену натприродну моћ свиње, сад бих ти овим свињским рукама пресудио.

МИЛИВОЈЕ: *(Петру.)* Донеси све што је вода избацила, све наплавине и најмањи делић тела који се насукао.

ПЕТАР: *(Послушно.)* Разумем, зете.

ДЕДА: Не, па то су обичне лутке, ја сам жртва халуцинације. Не разумем шта ће ова пластика овде.

ПЕТАР: А шта би ти хтео, лелемуду? Право месо лешева да се овде распадају и усмрде Плави салон, да дају доказа о вашем недељу те да несмотрено навучете себи беду на врат. Да нам Господ над војскама поруши замак и да нам душе заврљачи право у пакао.
(Приђе одру и прекрсти се.)
Склоните сав овај нарцис. Одувек је била алергична на жуто цвеће.

МИЛИВОЈЕ: Хајде, ухвати га и вежи за овај стуб срама у сред мрцина и донеси још меса да гозба буде достојна свога госта. Сам је тако хтео. И позови све становнике замка, моје верне слуге и стражаре, попове, инквизиторе и целате, хлебаре и пехарнике и остале занатлије, њихове жене и децу, моје ратнике и ратне заробљенике да не цвиле по тамницама, него сви да дођу

и виде правду господара замка, крсташког бојника и барјактара, витеза Миливоја, ослободиоца Светог Христовог Гроба. (*Крсти се.*)

Иначе стално кукају како су зидови дерутни, како је цитадела расклиматана, како им са свих страна јече и завијају духови, ветар оштро дува кроз кости и крв им се леди од страха и зиме. Нек дођу и окупе се око ломаче да на часној трпези уз достојну буктињу одају почаст својој преминулој господарици и загреју своја промрзла тела.

ПЕТАР: И душе, зете, да се зарадују над призором који ће спалити враџбине и поништити интичиуме, који ће читав замак ослободити окова чаролија, болести и смрти које овај проклети демон навукао на све нас и наше главе.

МИЛИВОЈЕ: Да виде како вештац праведно гори!

Петар крене на Милутина који се ригидно усправи и за тренутак га заустави својим заповедничким гласом.

ДЕДА: Станите!

Петар га међутим удари женском пластичном ногом и стровали га на гомилу раубованих лутака.

ПЕТАР: Ћути, гњидо! Сад ћеш да платиш и за мекетање и њакакње, за кукурикање и мукање, што си од мене, Петра Вепра,

званог Свиња, дворског композитора и највећег музичког генија и Замка и Светионика, својим враџбинама направио четвороножну животињу, што си ми душу довео у опасност а тело испунио легионима подругљиваца сатанске провенијенције.

(Диже га, још бије и везује за стуб.)

Чега год си се дотакао претворио си у црнило и ругобу. Не признајеш ни љубав, ни светињу, људима се подсмеваш а Бога презиреш. Ругобним коментарима си загадио сваки наш напор да дођемо до истине и светлости. Својим опскурним умом замрачио си цео живот, цео свет, све што је било живо, лепо и вредно претворио си у смрт и љигаво ништавило.

(Удари га везаног.)

Све живо је венуло под твојим злим очима а својим подмуклим интригама гасио си сваки живот неукроћен твојим пакленим амбицијама, твојим подмуклим планом да завладаш целим замком па чак и да седнеш на сâм престо Жуте собе.

(Бије га.)

Зато си и моју малу, слатку, златну девојчицу Милку, или Злату, како хоћете, мог бескрилног анђела, осудио на смрт и својим гадним рукама на точку за мучење раставио и задавио.

(Удара га.)

ДЕДА: Станите, људи, грешите, ја сам праведан и добар. Она је лажна и зла жена. Тај подли осмех на њеном лицу најбоље сведочи о правој природи њене смрти. Њу би требало ставити на ломачу, а не мене. Зато што нисам сигуран ни да је мртва, зато што јој ни у смрти не верујем, зато сам и поставио сумпорни круг око њеног одра. Ако устане да не може из њега, да у његовом пламену дефинитивно сконча њена зла природа. Нек иде тамо одакле је дошла, право у пакао! Па цео народ зна да се је она, сине, док си ти лио крв у Палестини да ослободиш Свети гроб нашег господара, васкрелог Христа, вуцарала са демонима и хвалила њиховим именским гениталијама, јавно се хвалила да је на њима јахала и летела и трипут обишла целу земљу, која је, тврди она, округла а не равна божја тепсија као што наша света црква зна да јесте, и у центру, у центру, у центру, а не да је на периферији Свемира, јер су наводно наши богови сељаци који су побегли у провинцију од раног устајања и тешког пољског рада. Лично сам имао прилике да је чујем док је то говорила.

МИЛИВОЈЕ: *(Крсти се уплашено.)* Шта прича овај?

ПЕТАР: Полудео је од страха, зете.

ДЕДА: Не, драга господо, ја говорим чисту

истину и упамтите да се ја ове драме не бојим јер сам њен аутор и знам њен крај. А ви сте само глумци. Дозвољавам да ми ово радите због вашег незнања и радозналости пука нашег замка, просте гомиле која воли да узме учешће у историји као бесловесна стока, као пучка публика.

Улази шаренолика гомила трубача, фрулаша, гајдаша који свирају неки средњевековни марш. Са њима улазе и пајаци, клонови, луде, акробате које се преврћу, гутачи ватре и атлете обмотане тешким ланцима које на сцени кидају. Ту су још и униформисани и постројени стражари и војници, са мачевима и самострелима. Они у ритму музике марширају. Иза њих улази читава гомила дечурлије и дворјана који носе делове пластичних лутака – манекена и бацају их на гомилу увећавајући ломачу око Милутина. Циркуска атмосфера и граја потраје. Миливоје подигне руку. Све се утиша.

МИЛИВОЈЕ: Моје верне слуге! (Аплауз.) Ево нас, после девет година мог војничког одсуства и часног ратовања, (аплауз) витешка судбина данас поново окупила око ратничког плена који ће свима нама омогућити достојан и достојанствен живот до следећег бродолома.

(Уз веселе узвике и општи смех жамор се појача. Појединци бацају одсечене главе лутака у вис. Миливоје поново подигне руку. Мува се не чује.)

Ја сам војник и не удем да говорим,
па...да не бих био погрешно схваћен,
говорићу директно. (*Аплауз.*)

ГОМИЛА: Тако је! Браво! Директно него шта?!

МИЛИВОЈЕ: (*Театрално испруженом руком
покаже Милутина.*)

Овај зликовац на ломачи, као што је
свима вама познато је мој отац!

ГОМИЛА: (*Виче.*) Ђубре! Спали смеће. Уби
вешца!

МИЛИВОЈЕ: Зар тако о мом оцу, стоко?! (*Тишина.*)
Добро, спалићемо га, али где је ту онај
минимум поштовања према власте-
лину који краси сваког учтивог
поданика и искреног богомољца.

ПЕТАР: Ево, ја га протоколарно поштујем,
господару.

*Приђе и прилети му врућ шамар. Гомила полуди.
Опити смех. Полети поврће, парадајз, паприке,
главице купуса, кеља, карфиола у правцу везаног
Милутина. Миливоје се гротескно смеје.*

МИЛИВОЈЕ: У време мог одсуства пуних девет
година спавао је са вашим женама и
ћеркама, снајама и сестрама,
проширио своја властелинска праваса
прве брачне ноћи на свих девет
година, тако да више и немате деце
која не личе на овог монструма. Треба
ли зар због тога да и њих као зло семе
овог замка, без изузетка и све испод

осам година ставимо данас на ову ломачу?!

(Тишина потпуна, страх, мук...)

Ја мислим да треба.

(Спорадично гунђање.)

Да почнемо свети хришћански живот очишћени од сваког греха, у тузи и болу, као што то доликује сваком часном богољупцу.

(Мук и по неки гласнији протест. Он погледом потражи по гомили и све се поново утиша.)

Наш овоземаљски живот није гозба и празан чапраз диван, као што неки сатанисти међу нама по кулоарима и ћошковима дворца зановетају па се чак и усуђују да предамном протестују као да ја немам ништа да дам, као да ја данас не дајем свог рођеног оца за жртву чистој Христовој вери и спасу душа наших.

(Тешка тишина уз уздахе.)

Треба ли да вас подсећам да смо у овом свету само пролазни гости, да овај живот није ништа друго до чистилиште, те да је крв жртава наших света водица којом спирамо грех са својих руку, припрема за чисти живот који ће уследити после смрти.

ПЕТАР:

(Виче.) И банда, зете, банда! Њихова музика је богохулна, blasfemiја и кич! Треба прво побити свираче. Показао бих им ја шта је права музика да мој инструмент није сјебан.

МИЛИВОЈЕ: Онај чија је жртва од срца, најближи је срцу Бога. Онај чија је жртва из срца самога у срцу је онога који је љубав, истина, светлост и пут, у срцу је самога нашег Светог Краља, Господина Исуса Христа, праведног и правог господара и властелина како овог дворца, тако и целог света. Ја сина, на жалост и захваљујући овом злотвору овде, немам, али имам њега, оца, и Бог и ђаво и ватра пакла нека му се смилују, али ја нећу. Зато нека свако од нас принесе на жртву јагње своје најдраже да заједно са њим изгори и сав његов зли пород, јер данас сахрањујемо (*плаче*) ону која је била мој пут, истина и светлост, моју једину љубав, анђела небеског чија нас душа племенита већ милостиво гледа са облака и нестрпљиво чека спремна за рај истога часа када ми овде обавимо своју хришћанску дужност, погреб достојан оне која је на земљи била богиња.

(Бурни и велики аплауз изражава провалу одушевљења и религиозне хистерije. Он подигне руку. Све се поново утиша.)

Зато браћо и сестре, верне слуге моје, а пре свега стражари, прикупите жртвено стадо и приведите га светом божјем олтару да жртвом нашом највећом уђемо кроз небеске двери вечности. Амин!

Бура одушевљења у религиозном заносу. Поново закрешите фрулаши, трубачи и гајдаши неку веселу средњовековну игру. Стражари уђу у гужву и, тукући народ сабљама и батинама, хватају децу испод осам година, сабијају их у корал и приводе жртвеном олтару. Са свих страна се чују измешани весели поклици са очајним родитељским крицима:

Не Милана, он је напунио осам ипо пре две недеље.

Одби!

Јоване, где си, чедо мамино?!

Склањај се, стоко!

Милице!!!

Ма пусти то дериште!

Не дај ме, мама.

Тата...Тата...Тата...

ПЕТАР: Дођите, дођите, слатка моја децо. Да вам чика свиња да бомбона и колача. Ево и теби, луткице. Види како си ти слатка. Хоћеш парче сахера, а ти...теби ће чика швајцарску чоколаду. Шта кажеш на тоблероне, ево, ту су и марципани, имам и грумење слатко, шарене штапиће, луше и лизалице разне, плазму, демончићи моји несташни, све за вас...ма, бежи ти мусави. Видиш колики си...

СВЕТИСЛАВ: Бабо, он мени не да ништа.

ПЕТАР: А кад вас претворим у анђеле и пошаљем на небо горе ће вас дочекати мој мали унук, ваш мудри краљ Ненад Први у кући од слаткиша, са гомилом

бомбона, воћа и колача, кристалним судовима розе, жутиим, белим, црвеним пуним оранжаде, бозе и лимунаде, клакера, кабезе и других воћних сокова, права уживанција за све вас; уз веселе рингишпиле, панораме, тобогане, мајмунчиће са вергловима и шареним папагајима који псују као кочијаши. Ма беж` у пизду материну, ти, ти, теби говорим ципове, ви`ш колики си, нема ништа за тебе, клипето дрљави!

БАБА: Немој тако. Немој тако. Дај и њему. Приђи, што с`устанеш. И он је дете.

ПЕТАР: Одби, бабо. Слаткиши су само за малене.

БАБА: Дете је, очију ми. И Светислав је мали, само што је израстао к`о млад прут, јагње бабино...

СВЕТИСЛАВ: Бабо, он мени не да ништа.

Шутне Петра ногом у цеваницу. Овоме поиспадају слаткиши по поду. Деца направе неописиву гужву око њих. Петар се ухвати за ногу и јауче.

ПЕТАР: Јаооој...јебем ли ти мајку циганску, зар у ту ногу по којој ме звизну халебарда?!

БАБА: Мали је Светислав, једва да има седам година...

ПЕТАР: (*Грубо.*) Одби, мутира.

БАБА: Ма није, него га боли грло. А и толико је израстао зато што много једе. Све по кући поједе, бог га убио. Дај му чоколаду бар да се оследи пре него што оде на небо, милом Господу помолимсја.

Један војник је оштро удари сабљом по врату и глава јој се откотрља међу одсечене главе лутака. Општи је наред, али стражари ипак успешно извршавају наредбу свога господара, прикупљају децу и гомилају их уз стуб за који је привезан Милутин.

МИЛУТИН

(ДЕДА): Грешка је! Грешка! Не чини то, сине Миливоје, не видиш у чије си руке запао, да ти је душа у предворју пакла и да се ђаволи о њу отимају. Зар не видиш са каквим весељем жртвују своју децу, јер сви су луди од мржње према Богу и својим господарима, теби и мени. Изгореће и дворац кад мене запалиш, оца свога, а они ће уз своју сељачку музику играти на згариштима нашег вековног огњишта, последњег прага српске властеле која ће са нама нестати дефинитивно и заувек. Него, запали жути круг сумпора који сам ја просуо око одра ђаволице, да нестане уклетата чаролија и проклетство програмирано у твом мозгу, да изгори она чије је зло још увек живо, ту, пред нама, на одру пакленог цара Белијала окруженог

његовим невидљивим стражарима,
војском доњег света!

ПЕТАР: Теби би требало губицу зачепити,
једном за увек, гњидо шеолска.

*Замахне руком да га поново удари, али га Миливоје
шчепана за подлактицу.*

МИЛИВОЈЕ: Јел` свако дете узело бомбону?

ПЕТАР: Јесте, зете. Ускоро ће почети да
делују. Само што нису заспали.

ДЕДА: И реци Свињи да ме остави на миру да
га не претворим у дебелог крмка од
двеста педесет кила, тако да неће моћи
ни гузом да мрдне, а камоли да ме
поново пред руљом шамара.

*Прикупљеној деци почињу да клону главе, нека
седају, нека лежу. Сви падају у дубок сан. Миливоје
узима буктињу и прилази ломачи нагомиланој
успаваном децом и пластичним луткама. Ту је негде
и одсечена глава Светиславове бабе Маре.*

СВЕТИСЛАВ: *(Претура по луткама.)* Баба Маро!
Где си, бабо?! Мени нису дали
чоколаду. Ништа ми нису дали, бабо.
Гладан сам, баба Маро. *(Плаче
промуклим гласом пубертетлије.)*

МИЛИВОЈЕ: *(Обраћа се оцу.)* Глава ме боли. Па
ипак, пре него што спустим буктињу
на ову обредну ломачу волео бих да
ми нешто објасниш. Како је могуће,
ако си ти аутор ове драме и творац

моје личне несреће, да гориш на ломачи запаљеној од оних које си сам створио и подизао, којима си владао и које си малтретирао и кињио, које си експлоатисао и понижавао, пљачкао, затварао, бичевао, мучио и убијао, чије си умове својом сатанском теологијом до те мере посувратио да се, ево, данас и овде, радују смрти сопствене деце?

ДЕДА: Није то ништа према вечном пламену који нас чека у паклу. То је само живот, божја награда, а не казна.

МИЛИВОЈЕ: Реци ми, зашто ме глава толико боли кад знам да ме само секунди деле од ослобођења, од укидања проклетства, од дефинитивног краја сваке могућности да ми више икад љубав, ону због које сам био срећан и кад сам био у леденој води и блату, у усиреној крви и мокраћи, у говнима својим и туђим, кад сам на коњу, у земуницама и рововима проводио недеље и месеце док су око мене севали челик и смрт и одсечене главе мојих пријатеља и другова падале у локве, да би их, несахрањене, кидале и развлачиле кљове дивљих зверова и оштри кљунови и чељусти других лешинара. Реци ми, молим те, реци ми истину. Зашто си и њу морао да убијеш?

ДЕДА: Она није мртва све док не запалиш круг сумпорног праха који нас дели од разорне и зле моћи Инферна.

МИЛИВОЈЕ: Ни ти ниси мртав све док не потпалим ломачу на којој ћеш горети. Проклет био Милутине за сва времена, марш у пакао, душо ђаволска и дабогда се нкад више такво зло на земљи не појавило.

ПЕТАР: Хајде, гњидо, ако си моћан као што кењаш, зачарај ме, претвори вепра у свињу...ха...ха...ха...Укини пресуду свога господара, угаси ватру. Нећеш ваљда дозволити да невина деца изгоре испод твоје грешне гузице?

Миливоје приноси бакљу ломачи, али се у том часу уз страховит и нељудски врисак Злата усправи на свом одру. Маса је констерна од страха.

ЗЛАТА: Гладна сам! Гладна...

СВЕТИСЛАВ: И ја сам гладан бабо.

ЗЛАТА: ...вашег мяса. Жедна сам. Жедна твоје крви, Миливоје.

ДЕДА: О боже, настаће кланица. Запали прах, Миливоје, запали жути прах. Демон ће нас покидати у комаде, не знаш какво нас је зло снашло.

Аааарамуууш...Скефер, хесед ин схакан... брхот, брхот, брхот халел!
(Урла.)

Запали круг, дебилу, јер ако изађе из њега све ће нас побити.

ХОР: Оче наш, иже јеси на небесјах.

ЗЛАТА: Зар оца свога, рука ти се усукала, она са којом држиш бакљу да запалиш бога мога и љубав моју, оца свога дивнога, стрвино распадајућа, коме ниси ни за мали прст, да бог да се жив распадао и трулео у бескрај, на твоје очи те црви изједали у бескрај...

Милутин се дивље отима у намери да се ослободи стуба.

СОЛИСТА: ...да сјатитсја имја твоје...

ЗЛАТА: Да бог да дуго умирао у страху од блиске смрти, дуго, што дуже, дуже и од времена самог док ти мозак не прокључа и очи ти се сасуше од ужаса који те никад раније походио није, ни у најстрашнијем кошмару твог огавног, твог гадног живота.

ХОР: ...да приидет царствие твоје...

ЗЛАТА: Твога сина сам ја убила из мржње према теби, из мржње према успомени на сваку ноћ проведenu с тобом у твојој постељи.

ХОР: *(Грми.)* ...да будет воља твоја, јако на небеси и на земљи...

ДЕДА: Сад си чуо све, целу истину, ослободи ме, сине Миливоје и запали тај жути круг, нек изгори вештица, очисти дом свој, анђеле, од њеног проклетства.

СОЛИСТА: ...Хљеб наш насушни дажд нам дњес...

ПЕТАР: Не, шефе, стани. То је мађија. Она је анђео, а не ти. Ти си ратник, моћан, велики, јак, а она...она је нежна као цветак, и мртва, зете, убио је зликовац, твој отац који треба да гори у паклу, а не она...моја Милка, твоја изманипулисана љубав.
(Уђе у жути круг.)

ДЕДА: Не у тај круг, Свињо. За име божје, бежи из њега, растргнуће те звер.

ХОР: ...И остави нам долги нашја
јако же и ми остављајем
должником нашим...

ПЕТАР: Милка, сине, шта то говориш, дете моје. Немогуће, зете.
(Приближава јој се.)
Он те је мртву замађијао и подигао из одра само да би себе спасао заслуженог огња. Врати се, срећо татина у смрт, оној којој сви припадамо. И твој отац Петар Вепар, звани Свиња, велики композитор ускоро ће ти доћи да својом величанственом музиком пружи утеху твојој несрећној судбини.

СОЛИСТА: И не воведи нас во искушеније...

ХОР: Но избави нас од лукавога, амин.

ЗЛАТА: Марш у пакао, Свињо!

Милутин покида везе на стубу и ослободи се, али, авај...Злата начини корак напред, дохвати Петра

обема рукама и уз хистеричан врисак раскине га. Крв лине на све стране. Миливоје као да се пробудио из дубоког сна. Брзо прискаче и са бакљом запали антиђаволски круг од жутог сумпора.

МИЛИВОЈЕ: И ти му се придружи Сотоно.

Пламени круг обмота читав одар на којем стоји Злата и са окрвављеним устима као црна богиња Кали проклиње присутне. Завреме њеног проклетства појачава се звук металне куглице која се котрља. Грозови и муње су све ближе и јаче.

ЗЛАТА: Проклет био народе безимени одувек и за сва времена! Дабогда ти душа горела у паклу као што данас моје младо тело и тело ваше мале деце прождире огањ паклени на правди Бога истинитога.
Насилници и убице!
Кукавице и лопови!
Даће Бог, мој прави муж и спасилац да мој бол и моје сузе на последњем суду буду сведоци ваше млитавости и гњилости, вашег домаћичког страха и недостатка мужевности, вашег разбојничког менталитета и зликовачких навика, вашег менталног и моралног потонућа у каљугу сопственог благоутробија и подругивачког спокојства у конфорним оборима где сте побегли из страха од кише и ветра, од зиме и лета, од топлих летњих дана и врућине, од сваког тешког рада и напора, где сте сакрили своје анималне особине без

праве љубави и страсти од лица Господњег у које никад нисте смели ни да погледате.

(Муње и громови се приближавају.)

О боже, о мужу мој мене недостојне, пошаљи муње и громове на главе оних који ти никад искрено ни приступили нису, оних које од сада па заувек чека црна судбина проклетника и прогнанника из земље у којој се више никад неће чути њихов језик.

Слуге ђаволове!

Дабогда од данас па заувек цркали од глади и жеђи, смрдљивом прашином се хранили, становали у мрачним катакомбама и стан делили са мумијама и прастарим лешинама, слава смрти, чија су тела претворена у злу енергију, енергију апокалипсе и бескрајног ропца за сва времена. Без краја као што је и име мужа мојега јединога и пресветога, бескрајно и непоновљиво.

Народе безимени, чије име намерно не помињем, јер си га сам и из ниских побуда драговољно заборавио. И зато те проклињем, због твоје безбожне алавости и недостатка сваке самилости.

Никад немао ни довољно хлеба, ни мрву достојанства. Цркавао од глади и тукао се за право на бесмисао и заблуду, живео дабогда као стока, гладан, болестан и прљав, и

сахрањивао своје мртве на депонијама
ђубрета. Разједале те неизлечиве
болести и звери, кости ти глодали
пацови и бубашвабе населиле твоју
лобању у којој је, пре њих, боравио
твој размекшани мозак, кисела и
смрадна сурутка уместо идеја и
појмова достојних људскога рода.
Мислиш ако мене данас спаљујеш да
твоје зло остаје слободно и без
контроле.

Тешко теби ништавни инсекту.
Застранио си и потонуо у злочин
толико да ти више нема ни опроштаја
ни повратка. Зар не чујеш, амебо, силе
велике и елементе небеске како се
приближавају и наговешћују твој
скори крај?!

*Као црна богиња Кали почиње да игра своју древну
игру смрти. Из рамена јој искаче још један пар руку.
Одар под њом, цео замак и земља подрхтавају од
силине њених покрета. Ветар својом снагом однесе
кров и упада у Плави Салон. Појављују се ниски,
црни облаци из којих севају муње и ударају громови.
Народ се стиска и онако престаашен, са очима
разрогаченим од ужаса почиње да пева.*

ХОР: „Господи помилуј...“

МИЛИВОЈЕ: Шта је ово, тата?

ДЕДА: Не бој се сине. Кад изгори кучка, наша
је победа.

ЗЛАТА: *(Игра све брже и разорније.)*

Потоп Боже, потоп света
Нек нестане земља клета.
Падајте планете,
светлеће комете
Руши небо, руши све,
Нек све буде као пре.
Спали Сунце читав свет
Нек нестане живот клет.
Удри Боже силом својом
Поби људе мржњом мојом.
Нек изгине људски род
Нек нестане мрски плод.

ДЕДА: Гори проклетнице, децеубицо и
оцеубицо. Нема неба ни правде који ће
стати на страну твог недела. Гори црна
вештице док ти се тело и душа не
претворе у прах и пепео. Нека твоја
песма буде весник твоје пропасти.
Твоје проклетство на твоју главу.
Народ и његова племенита властела
јачи су од сваког подземног зла и
небеске пошасте. Са Богом, или без
њега, биће Срба док је света и века.

*Одједном све стане и настане потпуна тишина. Из
даљине се чују меки и нежни анђеоски акорди
литургије. Она се појачава.*

*Одозго, са неба, на deus ex machina-и у облику белог
облачића спуштају се Отац, Син и Ненад до саме
Злате. Сви око главе имају златне ореоле. Син, сада
млад, нежно је узме, подигне и стави између себе и
Ненада. Са ње спадају све црне чини и она постаје
поново млада и лепа.*

НЕНАД: Мама. Да ли ја то опет сањам. Жива си, мама. Мамице моја мила. О, Боже, како ти се радујем.

ЗЛАТА: *(Грли га и љуби.)*
Ненаде, сине, спасен си.

СИН: И ти си спасена, Милка. Коначно, моја Милка. А мени су рекли да си умрла. Хвала ти, татице.

ДЕДА: *(Виче.)* Стани!

ОТАЦ: Стани ти, Луцифере.

Подигне руку и свуда око њега долеприша читава војска анђела. Сви су наоружани луковима и стрелама.

Миливоје такође подигне руку. Зачује се потмуло борбено добовање на добошима и ратнички звук трубе. Његова војска са крсташким барјацима на копљима и одапетим самострелима заузме бојни поредак.

ДЕДА: Господо војници! Дошао је тренутак за коначан обрачун, између нас, неустрашиве и славне војске нашег племенитог господара крсташког витеза Миливоја и демонских угњетача који су се отргли и насилном руком нам одузели слободу и који нас неизмерно дуго и упорно малтретирају из тајних одаја замка својим неартикулисаним крицима вриштећи нам у уши у нашим сновима, производећи нам у јави својим

чаролијама муње и громове, и звук...
страшнији и од самога пакла, ужасну
грмљавину металног чудо-вишта које
дананоћно шета по свим одајама замка
разарајући нам ум и спроводећи терор
у овом мирном и од света изолованом
пограничном крају, све у намери да
нас својим сталним претњама потопом
застраше како би без икакве
опасности од нас и наше освете мирно
владали.

Али, данас је готово са тим.

Ми смо спремни за обрачун са њима.

Овај матори јарац, тресоглави стари
циник, дубоко захваћен Алцхајмер-
овом болешћу и слепилом самољубља,
дошао је коначно на тривијалној
скаламерији са својим маскираним
кловновима да спасе свога шпијуна
заслужне казне, да нам украде нашу
вештицу и прогласи курву за светицу,
да нам се наруга и одозго презриво
попиша на наше поносне ратничке
шлемове. Хоћемо ли, господо војници
то дозволити?

ХОР

ВОЈНИКА: Нећемо!

ДЕДА: Хоћемо ли данас да побијемо старе
зликотце који се чаролијама непре-
кидно подмаћују као змија пресвла-
чећи своју оклембешену стару кожу у
нову и младу, који се на нашој муци и

патњи богате лажним атрибутима Бога
Вишњег и Недоступнога?

ХОР

ВОЈНИКА: Хоћемо!

ДЕДА: Онда на мој знак: Удри!

ОТАЦ: *(Загрми.)* Стани Луцифере, поново ти
кажем, гњидо инфериорна! Закаснио
си за демонстрацију опаке моћи коју
сам ти од праискона доделио и
узалудно и дуго био стрпљив да видим
твоју разорну силу и опачине међу
људима. Али, тебе је власт над њима
размекшала, жене су те ухушкале међу
своје топле бутине и меке гузове и ти
уместо да будеш њихов страх и трепет
постао си им вођа чији је једини циљ
што дуже остајање на власти. Постао
си болећив и заборавио на Бога.

ДЕДА: А ти си заборавио да сам ја аутор целе
ове драме и да од мене зависи њен
крај.

ОТАЦ: Твоја драма је обична радио –
комедија, а ово је теологија, соме.
Нисам ваљда ја крив што је апарат
раздрндан и што су се времена и
простори измешали и умрсили тако да
ја морам да интервенишем. Зар је
потребно да тебе, искусног аутора,
доведеног из самог центра Деветог
круга, подсећам да сва правила игре
када доспеју у своју кризу, када дођу

до врхунца напетости метафразирају и у потпуности мењају и карактер игре и њен резултат. Ако мислиш да је твоја функција моћнија од Божје, ако верујеш да си ти, иако аутор-провокатор, изнад имена мога које си недолично и бласфемично искористио, онда издржи казну на коју те сада и овде, заувек осуђујем.

Напред анђели смрти, војско моја крилата, сатрите ова ништавна људска бића, уништите земљу, легло човековог разврата и његове срамне разметљивости.

Удри Милка!

Један од серафима донесе јој ваиру, оружје за избацавање громава.

ЗЛАТА: *(Кроз сценско озвучење.)*

„Ел-Лах, акхмах бурум трохадор,
Мера хесед илион сарагош!,,

ОТАЦ: Нека почне Хармагедон!

Настаје рат неба и земље. Одоздо избацују стреле, одозго муње и громове. Све се ускомеша у општој пропасти, јауцима, молитвама, ропцима. Олујни ветар и облак светла својим елементима прекрију сцену, а онда настану мрак и тишина.

Мало затим укаже се сутон који открива бојиште прекривено лешевима мртвих. Међу њима примећује се само прилика дечака Светислава који тражи своју бабу.

СВЕТИСЛАВ: Баба Маро! Где си, бабо?! Јави се. Ја сам гладан, а и зима ми је. Овде је много мрачно и хладно.

- ЗА В Е С А -

ИНТЕРМЕЦО

Попришите рата у Плавом салону. Мртве је прекрила сива магла. Високо, у дубини сцене гори крст. Свуда унаоколо унакажана и обезглављена тела, одсечене руке и ноге.

Кроз Моцартов Реквијем који пева о победи живота над смрћу разлеже се дубок, промукао глас што допире са свих страна сцене. То је, у ствари, глас спикера, само што је, због квара на радију, технички деформисан.

СПИКЕР: Барух ата адонај елоејну в`елое авотејну елое аврахам јицхак в`елое јаков...

МИЛУТИН: *(Преводи у Off-у. Његов свештенички достојанствен, звонак и продоран глас разлеже се као у катедрали.)*
Хваљен да си, Вечити, наш Боже и Боже наших отаца; Боже Абрахамов, Боже Јицхаков, и Боже Јаковљев...

Из даљине прилази Злата, сва у блештавом накиту, окићена у стилу византијских царица, као Василиса Прекрасна. Звезцајући кратким ланцима води два четворonoжна демона који се бесно отимају, реже и ричу, покушавајући да се откину и растргну један другог. У зубима носе окрвављене делове људских тела.

ЗЛАТА: Мир! Мир, лепотани моји, смирите се. Знате врло добро да сам вас упозорила: ако хоћете у шетњу, онда...само дискретно, да не узнемиримо сени мртвих, да не пробудимо Старца.

Ма, пусти ту руку, зар не видиш да је окована гвожђем. Не једи гвожђе, чујеш?! Зубе ћеш поломити, мацо, види колико је меса. И крви, сва пливам у њој. Има хране у изобиљу.

СПИКЕР: (*Јак бас*)...ха`ел хагадол хагибор в`анора ел ељон гомел хасадим товим в`коне хахол в`з`охер хасде авот умеби гоел ливне в`нехем и`маан ш`мо б`ахава....

МИЛУТИН: (*Звонак и висок тенор у Off-у.*)

Велики, силни и страшни Боже, свевишњи Боже, који нас радујеш добротинствима и сведржац си васионе, који памтиш побожност очева и шаљеш избавитеља потомцима њихових потомака, у име своје воље, у љубави.

ЗЛАТА: (*Осврће се, гледа у вис.*)

О, Боже, Милутине, где ли си ти сада, љубави? На небу, или у паклу, овде међу мртвим трупима која не труле. (*Смеје се.*) Бог не загађује своју природну средину па је због тога укинуо сваки облик живота. Сем свог. И мог, да му не буде досадно, не може ни он без слатке забаве и секса.

СПИКЕР: Барух шем кевод малхуто леолом
ваед.

Са свих страна загрми хор.

МИЛУТИН: *(Пева у Off-у.)* Благословено нек је име
дивоте Његовог царства, на веки
веков...

ЗЛАТА: Престани да ме цимаш и вуцараш,
види...руку ми истрже, мацо. Ако вас
стари зликовац чује, ишибаће вас до
живаца, оглодаће вас његов бич до
костију, завијаћете од бола, али неће
бити никога ни да вас чује, а камоли
сажаљева.

Ионако је све побио, и мог анђела
(плаче)...и мужеве моје, не знам ни да
ли је моја љубав, *(грохотом се кикоће)*
убоги ђаво, Милутин, који случајем
преживео.

(Окреће се, гледа у вис.)

Он је вешт, о, итекако способан, нема
га међу лешинама, вештац један, а
његов глас као фатаморгана крстари
небом и одјекује у мојој глави.

МИЛУТИН: *(Церкуће висок тенор, као шева у
ведрим висинама лета.)*

Благословено нек је име дивоте
Његовог царства, на веке веков,
амин... *(Хор.)*

ЗЛАТА: Али, нема више ничег другог. То су
само слике жалосних догађаја, као
утеха због несрећне љубави и
досадног живота са старцем од милион

векова. И ко зна? Можда још много,
много старијим.

*Одједном хор замукне. Потпуна је тишина. Демони
скиче и цвиле од страха. Чује се само Милутинов
звонак тенор.*

МИЛУТИН: *(Пева у Off-у.)* „...Сјати Боже,
Сјати крепкиј,
Сјати бесмертниј,
Помилуј нас...“

ХОР: *(Јаче него икада.)* „...Сјати Боже,
Сјати крепкиј,
Сјати бесмертниј,
Помилуј нас...“

*Демони полуде, у почетку, неко би помислио од
страха, али ускоро је јасно да је њихову пажњу
привукао неки покрет међу лешевима. Злата их,
међутим чврсто држи на кратким поводцима од
ланца.*

ЗЛАТА: Ни бактерија, ни инсеката, ни глодара,
нити било какве гамади, нема ничега,
ни лешинара, све је побио стари
сексуални манијак и тела им у
пластику претворио. Лутке. Пластични
војници, да не заударају, само што
нема никога да помирише, ни мога
Ненада да се са њима поигра. *(Плаче.)*
Оковао их за увек. Као читав
Униврезум. Празно као музеј.
*(Сада је већ и она приметила да се у
гомили лешева нешто покреће и
стење.)*

Али, шта је то?! Чекај, стани! Нешто је ипак, изгледа, живо. Стани, кад ти кажем. Чекај. Пусти, да видимо шта је то. Ма, остави то, мацо. Мрш! Мрш! Чујеш?!

(Избезумљено виче.)

Ненаде! Ненаде, сине! Јеси ли то ти, злато мамино? Радости моја једина.

(Притрчи и помогне рањенику да устане. Одмах затим устукне разочарано. То је Светислав. Висок, мршав дечак.)

Гле, па то је обичан сељак. Види како је прљав и како смрди. Фуј, дечко. Како си ти, тако јадан и ружан, једини успео да преживиш смак света? Покварио си божју дезинфекцију. Вратио си загађеност међу чисте елементе.

СВETИСЛАВ: Бабо, јел` има нешто за клопу? Гладан сам, бабо.

ЗЛАТА: *(Бесно.)* Нисам ти ја никаква баба, зар си ћорав, слуго. Ја сам кнегиња Злата, или можда Милка, у сваком случају твоја господарица, а нипошто не било чија баба. Приђи.

СВETИСЛАВ: О, бабо, како си ти ружна и страшна, како си црна, велика и зла, шта ћу ти ја, овако ситан и никакав, кад се ти, моћни ђаволе, храниш дивовима и китиш њиховим лубањама.

ЗЛАТА: Па ти мора да си луд. Зар не видиш

моју лепоту и младост, бедна сељачино? Зар не назиреш моју плаву крв под златним накитом, мој отац је био чувени композитор, гроф Вепар, звани Свиња. Зар не препознајеш по овим провидним венама мој аристокртски статус, гољо?!

СВЕТИСЛАВ: Бежи од мене, јебем те под лево колено, наравно да ти ниси моја баба, ти си вештица и држи добро те зверове да се случајно не откину, да ме не нападну и живог растргну.

ЗЛАТА: Одакле си ти, сељаче?

СВЕТИСЛАВ: Ја нисам одавде. Овде је дан кратак, хладно је и нема ничега за јело. Ја сам из краја у којем сунце пржи по читав дан, а ноћу не може да се спава ако се добро не покријеш. Мене је моја баба Мара довела из земље којом теку мед и млеко, зато што је сањала сан да мора да ме доведе овде, јер то је, каже, ђавоље искушење а наредба од Бога, да се оствари судбина. Зато је сваке ноћи сањам изобиље, урме из мога врта, грожђе црно и бело, и пловдину, смокве и поморанце, а за банане ви нисте ни чули. Ја сам из Назарета у Палестини, мада има и оних који тврде да сам можда рођен чак у Витлејему.

ЗЛАТА: *(Прекрсти се.)* Гле, Господе вечити, како он лаже?! Зар си то ти?! Зар нови варалица и опсенар, тако млад и вешт?

Још дете. Говори онда, брзо говори, како се зовеш, како ти је име, јебо те!
(Крсти се.)

СВЕТИСЛАВ: Не знам, нечастиви. Никад ми га нико није ни рекао. Баба ме зове Светислав зато што по некад, каже баба, из мене избија неподношљива светлост. Али, кад смо стигли овде, у овај пуст и сиви крај, нико није обратио пажњу на нас, па смо почели да се потуцамо, да просјачимо и да гладујемо.

ЗЛАТА: (Ошине га бичем.)
Лажеш, псето! Једва жив, а ипак лаже, никога не поштује. Ни Бога Спаситеља, ни властелина. Хоћеш да их нахушкам на тебе?! Приђи кад говорим.
(И док га све јаче бије, он се под јаким ударцима бича тетурa и окреће.)
Да видим вредиш ли ти уопште нешто, да те можда окупам и сачувам за будућност, да те нахраним и сачекам да порастеш да са твојим семеном обновим људски род који је мој љубавник у свом праведном гневу за увек затро.
(Нови ударац бичем.)
Можда ипак има нечег у теби?

СВЕТИСЛАВ: Види, бабо, ти изгледа не чујеш добро иако си се сва, као тамни облак, надвила надамном.
Упамти!

Прво, ја морам нешто да поједем и то неизоставно сад, одмах и неодложно, јер лудим од глади.

Друго!

Престани да ме шибаш јер нисам ја крив што ти не подносиш истину, уосталом као ни цео твој властелински сој.

Не разумем каква је то неправда према једном и једином гладном детету на целом свету. Свима су дали бомбоне и чоколаде сем мени, а моја рођена, моја лепа и слатка, моја мила и добра баба је или нестала или се крије од мене, пошто ни она нема више ништа за храну. А ти, стара и ружа караконцуло хоћеш да мојим малим и мршавим телом нахраниш своје псе, који такође луде од глади. Дај ми нешто да поједем, кумим те Богом и Светим Јованом, макар дивљу крушку, срушићу се мртав од глади пре него што они и стигну до мене.

(Уз дивљу рику демони се отимају и пропињу ка њему.)

Ја не могу да жваћем пластику и каучук, осим тога ја нисам троглодит и канибал, ја сам само мали Галилејац који одавно умире од глади и који је због тога изгубио своју харизму и свог јединог рођака на свету.

ЗЛАТА: Ни они не једу бакелит.

СВЕТИСЛАВ: Али они...могу. Њихова глад је још већа, осећам како ме прождире.

ЗЛАТА: Да, јер ти си рођен за храну демонима, добро је сањала твоја баба, и ништа, ништа те неће спасти судбине, дечко, твој живот за живот мојих љубимаца, то једино зависи од твоје љупкости и моје одлуке.

Њихове чељусти су, истина, створене да мељу кости и слоновачу, и сваки тврди метал, само да губице чувају од оштрог каучука и бакелита, да се не нагрде, грдни.

Поготову сада, када више нема живог меса, нема ничега сем глади васионе која прождире саму себе.

Шта си ти у свему томе?!

Чак и да не лажеш, да си прави син Божји, можда Бог, био би најнижи у рангу, јер те је родила смртница, само тренутак продужене вечности. Чиста жртва, обредно говно.

Ако им тебе не дам ја,

Прождреће мене они...

...а ти, ионако више не постојиш, сам тврдиш за себе да си већ одавно мртав од глади.

А хране нигде нема.

Зато умри још једном и то ... као сви остали, као цео свет, за увек и коначно, да не умиреш вечно и стално васкрсаваш своје сиромаштво и муке од неутољиве глади.

СВЕТИСЛАВ: Чекај мало, стани ноћни лептиру, ја никада за себе нисам тврдио да сам Бог, па макар и најнижег ранга. Ако сам гладан, то још увек не значи да сам мртав.

Моја баба је жива и јака, још увек је јача од мене, кад се наљути све ватра бије из ње, а да је ту видела би и ти и они свога бога. Тачно је да је ситна и мршава, али је жилава и јака као коњ.

Само што се... (*осврће се*) можда сакрила, да види шта ћу ја, хоћу ли моћи да наставим кад она умре јер и њу стиже старост, мада, не тако ружна као тебе.

Али... (*осврће се*) највероватније је да је отишла негде да ми нађе храну, да једем, да живим весео и сит и да трчим и вежбаам body building све док не порастем да могу и сам да се ухватим у коштац са таквим медведима као што су ови твоји. И да у слободном рвању победим чак и њу. Моју бабу Мару.

А сад их склони од мене, ову поган, док се нисам и сам разбеснео, док ми адреналин и осећај за правду не прокључају у глави, да их не побијем, гамад, да сви ви видите како ја функционишем, Назарећанин, какав сам кад сам мотивисан, љут и уплашен.

(*Сагиње се, дохвата пластичне делове лутака и гађа их њима.*)

Хајде, мрш! Мрш, звери алаве, сотоне адске, бежи одавде госпоцка декаденцијо, белосветске але и санђаме, мангупи изанђали и хоштаплери офуцани, јебем вас у лакат и под лево и десно колено.

Јер ако вас овде затекне моја баба, ако она случајно наиђе и види вас тако ружне и наказне упустиће се у гадан обрачун са вама, неће вам бити спаса, зато боље бежи одавде, мрш, да те ја не јебем.

Сагне се и изненада и неочекивано подигне бабину главу. Држи је за косу и поражено гледа у њено мртво лице.

Полако почиње да светли. Светлост се појачава и натерава демоне у страх, панику и пораз. Цвиле подвијених репова, једва живи.

ЗЛАТА: *(Пренеражено.)* Шта то радиш? Шта то радиш, стани, безумниче! Па они пред мојим ногама издишу, о боже, каква је то светлост неиздржљива, ослепећу, слепим, слепим и ја, не дај ме Самаило, не дај ме Боже, ни моје љубимце, ипак је ово сами опсена, светлост не постоји! Устани Мефистофелесе и Сатанаило, устаните ђаволи проклети, не дајте се јефтином чаробњаку, па он је још дете иако вешт у триковима и чаролијама којима је варао људе у Јудеји, Самарији и Галилеји. Ево, пуштам вас да га растргнете и нахраните се свежим,

живим месом које нам стиже са Блиског Истока. Па не верујете ваљда ви, синови мрака, у светлост, да вам она нешто може?

Светлост међутим постаје неиздржљива. Демони издишу и скапавају. Светислав тужно гледа у одрубљену главу своје бабе.

СВЕТИСЛАВ: Еј, луди животе, јадна бабо, зар си то ти?! Немаш више ни оно мало и мршава тело, само што твоје зачуђене очи зуре у мене беднога и самога и гладног, без игде икога на кога демонске силе насрћу а тебе нема да ме од њих одбраниш.

Куку мени, шта ћу ја сад, без тебе и без иједног залобаја, макар да имам корицу сувог хлеба, или бар парче сира. Из овако ружног сна не могу жив да се пробудим. Просто видим да је свему дошао крај.

Севне муња и гром загрми. Светлост из Плавог салона се пренесе у Жуту собу.

- ЗА В Е С А -

ЧЕТВРТИ ЧИН

Плави салон је у мраку.

У Жутој соби Отац седи замишљен над таблом стоног фудбала.

Деда управо завршава поправку старог радио – апарата. Више није дијаболочно обучен. Сада је демаскирани ђаво, са роговима на глави, дугачким репом и јарећим папцима. Када се креће, чини то у дугим и лаким скоковима.

ДЕДА: Учинио сам шта сам могао. Сувише је стар и раздрндан, али моћи ће да послужи. Ево, слушај.

Пушта радио, чује се крчање. Он га лупи шаком одозго и крчање преста. Затим се чује чисти звук трубе која свира војничко повечерје. Као у опери, смењује се дубок бас, меки словенски, готово руски тенор и хор.

БАС: „Где си био капларе?„

ТЕНОР: „У вароши, мајоре..„

БАС: „Шта си тражио, капларе?„

ХОР: „Пицу, пицу, пицу, мајоре..„

БАС: „Марш у затвор, капларе..„

ТЕНОР: „Разумем, мајоре....„

ОТАЦ: *(Удари куглицу која се закотрља. Déjà vu: флипери, муње, громови.)*
На тебе је ред да отпрдиш свој потез.

ДЕДА: Ваљда да одгримим?

ОТАЦ: Ја гримим. Ти прдиш.

Радио се поново огласи.

ХОР: *(Грми вапијућим гласом. Као у опери.)*
...пицу...пицу...пицу...

ОТАЦ: Слушај бласфемична свиња.

ДЕДА: Свиња ти је таст.

ОТАЦ: Таст мога и твога сина. Покојни сер Петар Вепар, дворски композитор и небески геније, чију си душу препунио злим дусима.

ДЕДА: *(У једном скоку приђе Оцу и дубоко му се поклони.)*
Благословено нек је име дивоте Твога царства, на веке веков, амин.

ОТАЦ: Дакле, слушај ђаволе. Кад се упушташ у овако сензибилне појаве, кад стижеш до космичке рупе тамне женке, Џаган Матримајке свемира, кад се својим сведеним умом неталентованог писца ове јебене радио драме приближаваш Кетхер Ељону и његовој црној ватри, мораш да осочиш своју мисао, да ти речи буду сувисле и еластичне а не тврде и простачке жеље коњичких подофицира.

- ДЕДА: Шта кажеш на метафору?
- ОТАЦ: Сери, сери, моја црна звери.
- ДЕДА: Не разумем зашто си опет мрзовољан. Доживео си још један глобални успех. Хармагедон је у потпуности остварен. Све си побио. Људе, и анђеле, и демоне. Сви су мртви.
- ОТАЦ: *(Смешка се.)* А шта ако те случајно изненадим?
- ДЕДА: Убио си ми чак и сина.
- ОТАЦ: И ти мог.
- ДЕДА: Зар твој није био бесмртан?
- ОТАЦ: Па...био је.
- ДЕДА: Па?!
- ОТАЦ: Па постојала је таква претпоставка. Он је, међутим, рођен да патњом својом искупљује људски грех. Али, неочекивано је постао срећан. Нашао је Милку и више није био способан за месију. Е, баш у том часу, један твој разроки стрелац, заиста необично комичан лик, надувао је образе као да је био у сред велике нужде док му очи некоординисано шетају у свим правцима, те рекох себи: „Овај ће да да се усере.“ И збиља. Нанишанио је самострелом на мене, одапео га, и...усрао се; погодио је Самаила равно

међу очи. Видео сам како ме је прекорно погледао док му је Михаило вадио душу.

„Проклетниче!“ успео је да изусти.
„Сад ме убијаш кад сам је нашао и кад је мој живот коначно добио смисао. Кад сам срећан.“

ДЕДА: *(Гунђа.)* Не волим ја то. Или си жив, или ниси. Или са мртав или бесмртан. За мене је, ако хоћеш, ускрснуће као појам, чиста зајбанција.

ОТАЦ: А кад је све било готово, кад су бојно поље прекриле црне лешине и још црњи лешинари на њима, решио сам да истребим све, и тог јебеног Архангела који је убио свог Бога, ма како шкрофулозан био. Јер кад више нема никога, ни биљака, ни животиња, ни људи, бесмислени су и анђели и демони. Не желим да ме оптерећују свађом и међусобном борбом за место што ближе мени. Сад смо ти и ја равноправни.

ДЕДА: Ма где, ма немој, откуд сад то да су произвођач прдежа и произвођач громова исти по рангу. Где то има?

ОТАЦ: Спента Маиниус и Ангро Маинус, Ормузд и Ахриман, Бог и Ђаво. Нема више ни твојих ни мојих. Само што ја играм боље фудбал.

Раздрагано опали металну куглицу која се закотрља. Ђаво је удари шаком и заустави. Гром замуче. Тишина је потпуна. Њих двојица се гледају.

ДЕДА: Мењао си цео свет за мене, жртвовао си публику у целини не би ли се на време решио сведока свих твојих будућих пораза. Са мношћом нема шале, старче. Ја нисам плачипичка, ја сам играч, бре!

ОТАЦ: Мислиш ти?

Насмеје се громогласно. Са свих страна сцене одјекује његов дубок, промукао смех.

„...Ха...ха...ха...“ ваља се његов моћан мушки глас.

„...Ме...е...хе...хе...хе...“ мекеће Дедин подругљив смех у високом фалцету.

Одједном, у сред собе, појави се холографска пројекција Сина. Флипери полуде од радости; светлуцају и свируцају мелодије из музичких кутија. Међутим, Син је још старији и изнемоглији него раније. Од дугог и исцрпљујућег кашља једва долази до даха.

ОТАЦ: *(Певљиво.)* Симо, сине, како ти је?

СИН: *(Дуго кашље. Деда је затечен. Гледа час у Оца, час у Сина.)*
Гушим се.

ОТАЦ: *(Гласом као у попа кад чати молитву)*
Симеуне, сине, како ти је?

СИН: *(Гуши се од кашља.)*
Од смрада.

ДЕДА: Чекај, чекај. Је ли то изненађење којим ме плашиш? Кога, бре, ви зајебавате вас двојица? Зашто враћате драму на почетак кад се она још није ни завршила?

ОТАЦ: Како ти је Симо, сине?

СИН: *(Јак напад кашља.)* Отвори прозор.

ОТАЦ: *(Пали тамјан у кадионици. Пева и маше кадионицом.)*
Самуило, сине, Симеуне...

СИН: *(Старачки кашаљ.)* Смрди...

ОТАЦ: *(Пева.)* Како ти је...

СИН: *(Жесток напад кашља.)* ...мемла.

ДЕДА: *(Узнемирен је, љут и агресиван. Бесно скаче кроз Сина покушавајући да га шчена. Али, узалуд. Пројекција га пропушта у свим правцима. Почиње и сам да кашље.)*

Шта је ово, старче? У чему је трик? Гаси то, гаси тај тамјан, и мене ћеш удавити тим смрадом.

(Отргне му кадионицу и тресне је о под. Својим јарећим ногама скаче по жишкама и гаси их.)

Покушаваш да се играш са мном, а? Каква је ово магија? Је ли он жив или није? Па не може то тако. Час си жив, час мртав, па опет мртав и бесмртан. Сад умреш, сад васкрснеш. Кога, бре,

ви то правите будалом? Је ли он бесмртан или није?!

ОТАЦ: Видим ја да ти ниси добро ушрафљен.

СИН: *(Ропац.)* Збиља, татице. Јесам ли ја жив или мртав?
(Отегнутим певљивим гласом, као поп.)
„...И роди Сина Имануила...“

СИН: *(Старачки кашаљ прелази у гушење.)*
Ко ти је овај клоун? Је ли то ђаво?

ОТАЦ: Зашто ниси пио сируп Самаило?

Слика и тон почињу да се кваре.Његов глас постаје промукао и искидан. Слогови се у свом полу-артикулисаном мноштву преклапају и долазе из свих углова сцене.

СИН: Ма јебеш сируп, има ли кафе?!

Слика Сина затрепери и нестане.

ДЕДА: Нисам ја ту да дајем одговоре, већ да заплићем, мрсим муда и стварам нерешиве дубиозе. Откуд ја знам где је кафа и како је вештица оживела, ко у је у оном ратном хаосу и метежу дефинитивно убио жену, да ли је уопште мртва, а ако јесте, где је сахрањена.

ОТАЦ: Зар ти ниси писац, Луцифере?

ДЕДА: Море не знам више ни ко сам ја. Лик или аутор, Луцифер или Милутин,

властелин или ђаво. Писци нису свемоћни а драма се отела свакој мојој контроли. Бог зна како ће се завршити. Не знам, бре, ако се боље запитам, ни ко си ти.

ОТАЦ: Ехјех ашер ехјех.

ДЕДА: Знам да си онај који јеси, али то никоме ништа не значи.

На почетку био сам једино ја, праисконско чудовиште Хаоса, Рахаб и Левијатан заједно, Танин-неуништиви Нереди, одувек, а мислио сам и за увек.

А онда си дошао Ти, будало силна и безумна.

Глуп и надувен, уображен и препотентан, ригидан и луд за Редом. Створио си бића и хијерархију међу њима. Створио си Космос који ти се непрекидно распада због чега си мене, Деду, Оца свога и Творца извео пред суд твојих улизица, послушника и крилатих мајмуна, серафима, престола, сила, доминација, дупеглаваца и дупеувлачитеља.

Али, неће ти бити баш тако лако да са мном манипулишеш као са својим покојним Сином, кога према шарлатанским и Бога недостојним потребама изнова ствараш, подижеш, убијаш и васкрсаваш кад год ти је у

твојој безвременој космичкој усамљености празно и досадно. Не можеш Ти мене да плашиш холограмима и мађионичарским триковима, оживљавањем мртваца, вампирима, зомбијима, а надасве – стоним фудбалом и флиперима.

Ја долазим из самог центра Деветог круга, теби неприступачног и знаш врло добро да мени не можеш ништа, јер Ја и нисам ништа друго до Ти, лично, Твоје прво лице, Парзуф, Вајх Ал-Лак, Јахве Сабаотх, Кетхер Елион, посувраћено лице Твоје које је Тебе изнедрило избацивши Те из себе као ругобну красту, као ману и болест због чега си и сам тако зао, стар и ружан, за разлику од Мене вечно младог, са блиставим роговима и сјајним, улаштеним репом, јаким и елстичним папцима (*скаче у вис одбацујући се све снажније и више, као на федерима*) сав нов, здрав, силан и моћан, оличење лепоте и бесконачне младости.

На крају, који Ти називаш Бересхит, јер то и за мене јесте почетак безумља, које сматраш Универзумом, кад су сплетке анђела и твоје насиље и лудило толико порасли да су се отргли свакој контроли, срушио си ме са трона и бацио у шеол, тартар, хад, пакао, инферно, бацио си ме у огањ од којег сам читав сачињен за разлику од

твоје транспарентне флуоресцентне светлости небеског шоумена и сујетног уметника ствараоца.

У свом егзилу Ти знаш само за себе и не поштујеш принцип јер немаш способности да се уклопиш у било који. Сви делови твога склада штрче као рогови у врећи. Ја нисам неозбиљан и лакомислен Бог – љубавник који јебе супругу и свога и мога сина, већ озбиљан Ђаво, Сотона лично који се, од свих задовољстава, определио само за једно. Да те видим на месту које ти по заслуги припада, пораженог и пониженог, на крсту или у ватри истине, да чујем како Твоје старе кости горе и пуцају у Хаду, да опробаш судбину коју си наменио свом Сину и свом Оцу.

(Уз сплет пасторалне, лирске музике Томаза Албинионија из дубине сцене прилазе загрљени Злата и Светислав, опасан мачем. На себи имају кратке тунике а на главама венчиће од пољског цвећа. Питорескно оличење љубави, само што је она у лику сијакти бога Шиве, страшног разоритеља света, а он још увек у раној младости, готово дете, мршаво и бубуљичаво.)

Шта је сад ово? Ко је овај огуљени краставац, па није ваљда и он једна од твојих епифанија, размножаваш се

партеногенезом, старче, само да те буде што више. Ти си заиста луд, поново си васкрсао вештицу и отворио нову црну глад која се ничим не може испунити и која све, ама баш све, тебе и мене чак, усисава у себе, и све, ама, ама баш све дефинитивно брише и поништава. Па погледају та испала мршава ребра и избуљене очи новог месије и њеног садашњег љубавника, кога си, као протагониста, не аутор, без моје дозволе увео у драму на самом њеном крају, против свих правила божанске драматургије. Шта онда очекујеш од потпуне афирмације негације, ако не чисту нулу? И која је сврха нашег постојања и наше борбе.

ОТАЦ: Моја победа.

ДЕДА: Па јел` ти ово победа? Овај гротескни пар на крају представе?

ОТАЦ: Вараш се, глупи ђаволе. Крај никада није крај. Само је почетак крај. У свом поетском заносу, у својој умишљеној величини уобразио се да си створио Бога, а сад одбијаш да делиш време са њим зато што мислиш да је он створио Милку која те мрзи и прогања. Зна жена врло добро ко је њен аутор. Змија паклена, а не ја, центрипетални играч, свемоћни и непобедиви на терену. Поентер и голгетер без

премца, ненадмашни првак света у извођењу слободних удараца, корнера и пенала. Шутирам из сваке могуће и немогуће позиције, из сваког угла постижем. (*Раздере се.*) „Гооол!“

Поклици са стадиона загрме са свих страна:
„Гооол! Го, го, го, гооол!!!“

ДЕДА: Не, таман посла. Боже сачувај. Да се и ђаво прекрсти. (*Крсти се, осврће...*) Ја сам интелектуалац, шефе, волим и ја голове, али на телевизији, не волим гужве на стадионима и улицама, руља ме плаши и деконцентрише исто као и секс. Тражим разумевање и милост за писца. Бојим се да је моја порука погрешно схваћена. Нисам ја крив што жене воле ђаволе. Ја не могу да поднесем мисао на њих.

ОТАЦ: Онда седи већ једном да завршимо са игром.

ДЕДА: Шта?! Зар њој да окренем леђа, сексуалној вампирици, куроломној Злати и неупоредивом спермогучачу, твојој Милки? Крволоку и еротској машинерији која је побила своју децу, зубима заклала оца и потрошила оба наша сина: једног витеза и једног бога...

ДЕДА И ОТАЦ У СМЕХУ: (*У исти глас.*)
...ма како шкрофулозан био...

- ДЕДА: Смеј се ти. Смеј. Само се ти смеј. Иако сам неуништив, осетљив сам, брате, а физички бол ме посебно ужасава. Ево, погледај и сам.
(Откопчава кошуљу, разголићује леђа)
Она, шефе, у сексу гризе и гребе, сва су ми леђа у ожиљцима и огуљена као овај твој регенерисани мастурбатор, твоја најдекадентнија епифанија, ово, на самом почетку, већ труло биће. Дај је њему. Тај неће доспети ни до крста. Појешће га живог.
- ЗЛАТА: Милутине, црна псино, са јарећим ножицама и кицошки улаштеним репом, са шареним прапорцима на оштрим роговима. Требало би ти одсећи ту рогату главу и набити је високо на колац да плаши ноћне сенке и сиве птице у нашој глави, да растерује кошмарне снове из наших жртвом очишћених душа које припадају Господу Богу нашем и Оцу Сведржи...
- ДЕДА: Лажеш, пичко! Сама си се изрекла да више припадаш мени и паклу, него Њему кога си курвински завела и од Бога направила магарца.
- ЗЛАТА: Очи ћу да ти ископам, мрко страшило, разроко зеленооко чудовиште, децеубицо и крвнику што си ушао у мој ум. (Удара главом о зид.)
Изађи, изађи одатле демонска сило, знам да то није љубав, Боже, ја сам

омађијана и не знам како да се борим против зла.

(Обраћа се Оцу.)

Ако Ти, моја једина љубави, коме су упућени сви дамари мога била, сва моја осећања, откуцаји срца и све мисли неспаваних ноћи и исплаканих очију, ако Ти, светлости мога помраченог ума и помислиш да је у мом срцу било када, сада или у будућности, ако се смилујеш да је буде, било места за неког другог осим за тебе, казни ме свирепо и дефинитивно удаљи од себе, па макар ме осудио и на пакао, на стршан живот са овом сасушеном балегом и говноваљем, са милећом стоногом у мом уху и мозгу, љигавом бубом и црвљивом ужеглом твари која ми пролази кроз прсте и кожу, која се гадно упија у моје тело и мозак претватајући их у нулу, нулу, нулу...које се бојим више од свега и чезнем за њом више од свега.

СВЕТИСЛАВ: Зар не видиш, татице да је она луда?

ЗЛАТА: Скини ми ову јебену светлећу бубу са леђа, ово инцестоидно чудовиште прилепљено за моју задњицу које са мене не скида своје влажне пубертетске дланове; па ваљда Бог и Ђаво значе нешто више од масног бубуљуичавка кога ми обојица утрапљујете.

Склони ми ову младу бљувотину која заудара на зној и прчотину; он ми је уништио твој божански поклон, моје слатке, мале љубимце Мефистофелеса и Сатанаила да ме теше својом љупкошћу и радују враголијама у часовима досаде и беспослице који су у изобилју у животу сваке младе аристократске девојке. Поред њега се осећам као гроб у житу јер он као свитац светли кад год на мени свршава.

СВETИСЛАВ: *(Падне на колена пред Оцем.)*

Лаже, тата, не слушај вештицу, она је зло, веће и од Деде.

Ја сам тако млад а вампирица је страшно искуство за мене. Обнавља се неуништиво пијући и последњи атом снаге из љубавника, свеједно да ли је то бог, човек или ђаво. Насрће чак и на децу недовршену, невину и незрелу. Кад год ми, као богомољка, приђе са овим тупавим љубавним слепилом у очима, осећам да горим на њеном ватреном даху, да ми главу откида и физички прождире моје жилаво месо како би га што јаче учврстила у себи, ђаволица, и ако заиста јесам твој јединац, па макар и...

ОТАЦ И ДЕДА: *(Заједно.)* ...шкрофулозан...

СВЕТИСЛАВ: ...спасавај ме од ове паклене кучке која ме непрестано увлачи у себе и као змија упија својим прстенастим телом. Не могу више да издржим њено присуство, а камоли додир. Осим тога, она лаже да воли тебе, татице, већ њега жели, сваком својом мишљу, целокупном својом сексуалном фантазијом њега прогања, хоће и лови.

ОТАЦ: То није тачно!

СВЕТИСЛАВ: Пусти их да заједно, свијени једно уз друго, пропадну у Хад, да на њиховом љубавном жару за увек пламте душе проклетника, свих твојих непријатеља. Нека овога пута њихово зло семе буде обновитељ човечанства. Није за њих Жута соба.

ОТАЦ: Знаш ли ти уопште чега си толико гладан?

СВЕТИСЛАВ: Еухаристе!

ЗЛАТА: Где је мој муж?! Где је сада мој витез Миливоје да ме извуче из овог троугла и својим снажним рукама однесе у своју ложницу? Где су моји Ненади и моје кћери, где сам то ја и има ли неког трага од мог оца кога сам у наступу подметнутог лудила својим рукама растргла?! Где сте мили моји покојници да ме спасите оваквог живота! (*Мрачно.*)

Или хоћеш да ти ја груменом твоје крви зачепим уста?!

ОТАЦ: *(Стане између Светислава и Злате.)*
Зар њу хоћеш да бациш у Шеол, најдрагоценији доказ очинске љубави према теби који се, уместо за жену, опредељујеш за самозадовољавање иако при том знаш врло добро да је реч о оној коју сам једину поштедео. Матрицу живота нудиш ђаволу?!

ЗЛАТА: Шта да радим, о Боже, шта ја сирота и сама на целом овом суморном и мртвом свету да радим?
Драма се ближи крају а ја осећам како ми се сваки корак скраћује, како сваки, на изглед могући, пут губи перспективу и савија се у свој проклети зли круг.

ДЕДА: *Circulus vitiosus.* То је квинтесенција вештине писања, поготову драме која је суштина теогонијског и космогонијског страдања људске судбине испуњене болом, и оне друге у којој се судар и лом целих светова, па чак и читавог Универзума никог не тиче осим нас двојице пантократора.

ЗЛАТА: Добро, ти си аутор и тебе питам шта ради тај проклети радио и зашто спикер не објављује крај?

ДЕДА: Зар ниси знала да је радио покварен и да је спикер, као и сви остали, страдао

у (покаже на Оца) његовом Хармагедону.

ЗЛАТА: Па ми смо онда ухваћени у овом ужасном троуглу за сва времена.

СВЕТИСЛАВ: (Кричне.) Не! Нећу да живим гладан! Нећу ни да јебем, хоћу да једем. Ја сам млад и чист. Хоћу да своју душу и тело припремим за страдање које ме очекује на Голготи. Нећу прљав и обешчашећен на крст!

ОТАЦ: Хоћеш, хоћеш.

ЗЛАТА: Шта да радим, Милутине?

ДЕДА: Патња је нас прозлила, кћери, и један континуирани јаук васионе, њен ропац од којег је сачињена космичка музика за све оне који имају несрећу да је чују. Твој покојни родитељ, иако претенциозна Свиња, ипак сензибилна и музички минуциозна, осетио је сву рустуку валера ове монументалне тутњаве Универзума, који се исто тако протеже бесконачно широко изван нас, као и бесконачно дубоко у нама. У ком год правцу да погледаш нигде нема краја ни патњи ни злу, њеном нераздвојном пратиоцу.

Зато је Хаос који још увек влада у бескрајном а ипак ограниченом простору Тоху у Боху моје царство из којег је твој божански љубавник сам себе прогнао да би као Ен соф кроз

Кенозис имао где да буде злочест и неваљао и да би имао на кога да сваљује сопствену кривицу за своју властиту конфузију и неспособност да сачува интегритет ванвремене Жуте собе коју све више прожима плава боја времена.

На својој сили мог убогог понижења и твог ужасног бола, јединој софистицираној енергији у читавом Космосу, он стално одлаже споствени крај, на непрекидној репродукцији наше халуцинације смисла и потребе за њим.

И рођени и још нерођени, и мртви и живи, сви смо делови једног целовитог света који се у свој његовој имагинарности лажно дели на рај и пакао, на Жуту и Плаву собу, на реално и иреално, на рационално и ирационално. Све је то потпуно безначајно осим твоје неутешне несреће и жеље за животом који ти непрекидно измиче. Знаш и сама колико је будућност неизвесна за разлику од прошлости која је матерично удобна и потпуно безбедна јер се већ догодила.

Зато хајде са мном у стари живот, у прошлост на двору мога сина, твога мужа и господара Миливоја, у сусрет својој живој деци, у пакао своје прошлости. Тамо је све извесно, а бол, патња и несрећа у непрестаном искуству убрзо прерастају у утеху и

мржњу према лажној доброту крволочног Бога који је највећи непријатељ људског рода и његових правих заштитника – ђавола!

СВЕТИСЛАВ: (*Извади мач.*) Ово је издаја, татице.

ОТАЦ: Посеци издајника!

ЗЛАТА: Стани! Полако са мачем, душо. Ти јеси мој Бог и господар, али не можеш тек тако да убијеш моју љубав а да не доведеш у питање драму, њену сврху и смисао, пре њеног природног завршетка, јер иако је радио покварен а спикер мртав потпуно је могуће технички манипулисати са његовим снимљеним гласом, па и са другим мртвим глумцима, толико сам научила у овој соби електронике и технолошких чуда где сте ме као своју слушкињу дрогирану довлачили и сексуално искоришћавали и не питајући ме за дозволу иако сам тада била удата за витеза и била господарица замка.

Он јесте наш Демијург и по природи добар мајстор, сигурно је и сам поправио радио, а ми смо само дим, есхатолошко привиђење његове креативне маште, можда мало морбидни али ипак његови измишљени јунаци.

Зато што је реалнији од нас, он је објективно смртнији и зато у већој опасности. Али и ми можемо опстати

само онолико колико свог аутора будемо издржали и одржали.

У томе је и наша и његова тајна. Он је услов нашег опстанка, без њега нема ни Тебе, Боже.

СВЕТИСЛАВ: *(Почиње да се нервира и да светли неиздрживом белом светлошћу.)*

Она лаже, татице. Не може стално да нам замењује истину са њеним привидом. А зна се да си истина Ти, а да је Он лаж! Лаже матора, офуцана вештица зато што је у његовој служби, зато што ово није њихов природни простор и не живе у правој жутој светлости, него у лажној, плавој.

Не може баш све да нас Смрт, као ветар ветроказе, окреће и бескрајно одлаже оно што је неминовно.

А то је њен крај!

Јако засветли и једним замахом одсече јој главу. Отац затечено и пренеражено приђе полици са које узме златни блистави тањир, који личи на берберски, подигне закотрљану главу и спусти је на њега. Затим, све то стави на сто.

Њена глава је сада лицем окренута ка публици; дуге, црне трепавице доминирају над склопљеним очима. Отац се измиче у маниру уметника који посматра своје дело.

ОТАЦ: Шта учини, сине недојебани и недозрели?! Зар моју Милку, коју сам провукао кроз Achra Citru, коју сам једину од тамне геме живота спасао Хармагедона, моју последњу утеху у

старости, кад сам одлучио да јој се потпуно предам и теби оставим и престо и фудбал, зар њу ти да ми одузмеш?

СВЕТИСЛАВ: *(Дрхти у грозници са крвавим мачем у руци.)* Зар је ниси мени наменио?

ОТАЦ: Да си убио ђавола, као што сам ти наредио, а не анђела, па макар и смрти, као што си урадио, проживели бисмо лепо, у Светом Тројству, до краја света и века, а сад... смишљај казну и муке на које ћу да те осудим.

СВЕТИСЛАВ: Нема везе, татице. Ја знам да је опредељење за тебе, опредељење за муку и бол, против себе и сваког свог интереса.

Али, Ти си рекао да је она била твој поклон и награда мени зато што сам са мојом покојном баба Маром пешке дошао чак из Палестине, што сам, трпео глад и сваку оскудицу да дођем до овог светионика и да те у њему пронађем као твој једини и прави наследник. Да ме спремиш за Голготу и страдање на крсту, да патњама мог раздераног тела и његовим ранама откупим цео људски род, да сведочим за Твоју, а не моју истину.

ОТАЦ: Ниси ти Самаило. Он је добар и стар човек. Мој прави син...

ОТАЦ И ДЕДА: *(Заједно.)* ...иако шкрофулозан...

ОТАЦ: ...предамном је погинуо. Убио га је један разроки стрелац из војске Доњег света.

СВЕТИСЛАВ: *(Окреће се ђаволу и пита.)*
Па ко сам ја онда?

Неочекивано Златина глава отвори очи и проговори. Отац се уплашено тргне и са нагло испруженим рукама измакне што даље од ње као да жели да хтонске силе стави под своју контролу.

ЗЛАТА: Огледало! Дајте ми огледало! Да видим, хоћу одмах да видим, шта чекате?! Ја сам непокретна, шлогирана, шта ли?! Дајте ми огледало да видим да ме овај огуљени краставац није случајно мачем унаказио по лицу. Да видим јесу ли ми боре на челу још увек симетрично строге или ми је крејон можда крв од ударца размазала.

На својим танким и чврстим јарећим ножицама, као на челичним опругама скачући, Милутин злурадо доноси огледало и показује јој га у фризерском маниру.

МИЛУТИН: Надам се, мадам, да је ваше превасходство презадовољно својим изгледом. Лепотица!

ЗЛАТА: *(Деспотски.)* Ја морам одмах да видим како изгледам, ох Боже, љубави, па ја губим свест, мути ми се у глави, где ми ј тело, моје женствено тело са прћастом гузом и истуреним

грудима, куку мајко, где су моје лепе сисе, где су ми руке? Моје прелепе, дуге руке, моје нежне шаке, Милутине, танки и дугачки прсти са ноктима маникираним златасто бордо. Ах, немам ни ноге и коначно где ми је врат са брилијантском бразлетном коју ми је Миливоје донео из Палестине? Јесте ли ви луди? Шта сте урадили од мене. На чему ће сад да стоје кринолине, карнери и воали, орнаментне апликације ако не могу више да носим хаљине. Одмах да сте ме поново саставили и вратили моје витке и савршено обликоване дугачке ноге, моја еротска колена и бутине, мала аристократска стопала заводљива и сексипилна. *(Плаче.)* Где су моји божански чланци за златне гривне?

МИЛУТИН: Па ви сте незахвални, мадам, дечко вам је учинио услугу, појма немате како чаробно и заводљиво изгледате у том златном тањиру са широким блиставим ободом и плавим, овалним бордурама. Чиста синтеза лепоте и смисла. Ево, нека вам Он каже, Он је Бог, тај све види и све зна, не може се тек тако сумњати у његов укус. Па није ваљда да вам недостају они гадни удови који се тамо, у ћошку, онако самртнички копрцају и грче, као откинута делови неког великог инсекта. Сада сте права бестелесна светица, са лицем анђела, духовна а не еротска сила.

ЗЛАТА: Нећу да слушам. Нећу. Коначно си добио оно што си хтео, јевтини мађионичару. Уз помоћ свог асистента мрсомудоја и лелемуда јерусалимског, јер он је, Господе, његов помазаник, а не твој, месија Доњег света, а не Горњег како се лажно представио.

СВЕТИСЛАВ: То није тачно! Ја сам Логос нестворени, бесмртни, свемогући и равноправни члан Свете Тројице. Ја сам добар, татице, шта да радим ако сам стално гладан. Кога је гладан курац правио тај и не може да буде сит, кажу Срби.

ОТАЦ: *(Гласом спорим и дубоким који постепено прелази у грмљавину.)*
Само се ти ругај Јоцрену, али не помишљај да те на крају нисам препознао и да нећеш осетити моћ Бога Израела, Јахвеа и Ен Софа, Бога свих богова; а било нас је небројено много на овој претесној лопти, која је недостатна и за мој небески фудбал, нисам могао ни да дишем од вас демона и људи док вас нисам радикално разредио.
Окоте демонски, погазио си све моје наредбе и зато те проклињем заувек и на свим безбројним световима, оним који су паралелни и оним који се грешно укрштају.

Почиње ватра да избија на свим крајевима Жуте собе. У почетку су то само пламичци а касније уз појачану музику духовног хора, праве буктиње.

Светислав падне на колена и почне да се моли. Милутин га надмоћно и презриво гледа. Његов громак смех се у какофонији меша са осталим тоновима.

В`шамру б`не јисраел ет-хашабат
ла`асот ет-хашабат л`дортам б`рит
олам. бејни увејн б`неј јисраел от ху
л`олам. кишешет јамим аса адонај ет-
хашамајим в`ет – хаа́рец увајом
хашвии шабат вајинафаш.

СВЕТИСЛАВ: Велик је живући Б`г, слављено је
Његово име.

ОТАЦ: Устани!

СВЕТИСЛАВ: *(Устаје, али му колена јако подрхтавају.)* Он јесте и никакво
време не ограничава његово бивство.

ОТАЦ: Ти си из гужњег црева, из његовог
дупета. Зато си тако мрсољив, и
смрдиш, брате...

СВЕТИСЛАВ: Један је Он и нема јединствености
сличне Његовој; непознатљив је и
ниједан појам не ограничава Његову
једину.

ОТАЦ: Признајем. Ни сам те нисам одмах
препознао иако си ми од почетка био
сумњив. Један Бог а два ђавола на
овом свету је много.

СВЕТИСЛАВ: Он нема видљивог обличја и бестелесан је; нема слике ни прилике његове светости.

ОТАЦ: Ти си глад из дубоког мрака, из гузице Нечастивога; препознао сам у теби светлост твога оца Луцифера. Један од вас двојице мора да иде натраг.

Деда се грохотом смеје.

СВЕТИСЛАВ: Он је био пре сваке створене ствари; Он је почело свега, а сам нема почетка.

ДЕДА: Ха...ха...ха...

СВЕТИСЛАВ: Он је владар над светом и свим створењима и свако створење сведочи о Његовој величини и Његовом царству.

ДЕДА: Ха...ха...ха...

ОТАЦ: Само се ти смеј, Луциферу, само се ти смеј. Заборавио си тежину моје руке.

СВЕТИСЛАВ: Одроз сопствене мудрости подарио је својим пророцима, људима које је Он одабрао да најављују Његову славу.

ДЕДА: Ха...ха...ха...

ОТАЦ: Твој син ме је емотивно ранио и ја не могу да га поштедим. У души ми је отворио кратер, убио ми је једино тело које ми је остало. Сада ми не преостаје ништа друго него да затворим круг, јер

ти јеси вешт чаробњак и манипулатор али ја сам судбина јача од сваке и свачије творевине.

СВЕТИСЛАВ: Ниједан пророк Израелов осим Моше није стајао пред Њим гледајући дивоту Његову.

ОТАЦ: Нека нам ово мало Милке на тањиру буде једина публика у свим нашим будућим дуелима и утакмицама.

ДЕДА: Ха...ха...ха...

СВЕТИСЛАВ: Учење истине даде Ј`х`в`х својем народу кроз своје пророке, чуваре куће Израела.

ОТАЦ: *(Подигне руке у вис. Грми.)*
Земљо! Јадна експериментална плането моја, мој највећи промашају!

Тресе се тло и подрхтава. Чује се велика шкрипа.

СВЕТИСЛАВ: *(Све брже, у све већој паници.)*
Господ никада до века неће заменити свој Закон неким другим.

ОТАЦ: Оно што ти трпиш на себи није ништа у поређењу са оним што је у теби.

СВЕТИСЛАВ: Он види и зна наше тајне, свакој ствари већ у зачетку познаје крај.

ОТАЦ: Сва тврда материја твоја окамењени су грех и зло.

СВЕТИСЛАВ: Он удељује побожним људима милост према њиховим делима а кажњава зликовце како припада сваком према његовој кривици.

ДЕДА: Ха...ха...ха...

ОТАЦ: Зато ти наређујем да се поново отвориш и прогуташ онога кога си сама на врхунцу своје бестијалности изнедрила и мени под скут послала.

ДЕДА: Ха...ха...ха...

СВЕТИСЛАВ: Кад време приспе крају, послаће нам Помазаника да избави оне који се крајњем избављењу надају.

ОТАЦ: Хик алаф гррртам пахафиш
аруф рош осана Achra Sitra!
Сада и одувек мрш у пизду материну
заувек! Мрш у пакао!

*Земља се отвори и уз врисак прогута Светислава.
Деда се грохотом смеје.*

ХОР: Мртве ће Б`г оживети у својој
бескочној милости, хваљено било
Његово име и Његова дивота у веке
векова.

ЗЛАТА: *(Са главом на златном таџиру запева
елегичним, прелепим гласом. Све се
утиша.)*

„...Мило небо, Боже мили,
Уз Тебе смо душе свили,

Да нас волиш, чуваш, пазиш
И душмане вечно газиш...“

ХОР: (Загрми рефрен.)

„...Дај мама, дај свима
Богу нашег да га има,
Да га има, мила мати
Да проклетник тешко пати...“

ДЕДА: Ха...ха...ха...

ОТАЦ: Што се ти толико смејеш, ђаволе. Зар
зато што сам ти сина проклео.

ДЕДА: А шта ако он ипак није мој син, него
твој?

ОТАЦ: (Пауза.) Божански је грешити.

- ЗА В Е С А -

Е П И Л О Г

Сцена као на почетку комада, подељена светлосним завесама.

За столом на коме је ручни фудбал седе Отац и Отац Милутин, звани Деда, обучен у софистицирано калуђерско одело, као у својој првој појави. Има тежак напад кашља.

На комоди је златна тацна са одсеченом Златном главом. Глава јој је, међутим жива, тако да се има утисак да је, вештим мађионичарским триком, у комоди сакривено њено тело.

Отац закотрља куглицу, али уместо грмљавине чује се јако лупање звекиром о двери. Флиперу радосно подивљају, док се Милутин уплашено осврће.

МИЛУТИН: Шта је то?! Зашто ми то радиш? Њега си убио. Зашто га сада поново враћаш на сцену. Значи ли то да ће и твој Самаило да се појави на овим вратима? Жив, од крви и меса. Зар све обнављаш испочетка?

Лупање о капију постаје громогласно.

МИЛИВОЈЕ: (*Off.*) Злато! Отвори, Злато! Вратио сам се. Милутине, где је мој Ненад. Нешо, сине, да видиш шта ти је тата донео из рата!

ЗЛАТА: Па немојте, немојте молим вас. Немојте још да га пуштате унутра. Милутине, љубави, вратио нам се Миливоје, твој син и мој муж. Он не сме, он не може да ме види овако необучену; морам да поправим шминку! па ја сам гола, гола! Шта ће витез да помисли о својој властелинки, мој господар замка, голој у присуству два мушкарца. Заустави га, Милутине, душо! Морам нешто да ставим на своје обнажено, наго, на моје голо женско тело. Чујеш?!
(Ударци се понављају.)
Устани док није касно. Устани кад ја говорим. Мирно!

Тресак. Милутин скочи и стане мирно. Са радија одјекне пасторални звук трубе која свира војничко повечерје. Светлост у Жutoј соби полако трне.

ОТАЦ: (Запева из дубоког баса.)
„...Где си био капларе?“

ДЕДА: (Тенор.) „У вароши, мајоре...“

ОТАЦ: „...Шта си тражио, капларе...“

ХОР: (Загрми са свих страна.)
„...Пицу...пицу...пицу...“

ДЕДА: Не! Па Ти си све преокренуо у своју корист. На крају Ти побеђујеш, а ја, који сам те родио, добијам улогу Твога Сина. Претпостављам да је ово крај.

ОТАЦ: А шта си ти очекивао?

ДЕДА: Очекивао сам да ми се не мешаш у текст, да га не редигујеш, мењаш и окрећеш тумбе. Каква је то драма? То је комедија! Све си вратио на почетак. Ово није моје дело! Одричем га се!

Врата одјекују као под ударцима Каменог госта.

МИЛИВОЈЕ: Отварај капију, багро! Господар је стигао!

ДЕДА: Одричем се!

ХОР: „...Пицу...пицу...пицу...“

Уз жесток урлик мотора сценом на моторциклу лагано прође дворски композитор Петар Венар, звани Свиња. Он у рукама носи свог унука Ненада, који вештим покретима благосиља присутне на сцени и у сали.

ЗЛАТА: *(Из тацне узбуђено.)*
Тата! Тата! Тата!
Ненаде! Сине! Ненаде! Они су живи!
Живи! Живи! Свети Дух је жив!

ОТАЦ: Курац је жив.

ДЕДА: *(Виче.)* Одричем се!

ХОР: „...Пицу...пицу...пицу...“

Нестају и слика и тон. Тишина. Радио закрчи, а онда се уз дубок уздах олакшања зачује глас спикера.

СПИКЕР: Чули сте драму
„Смрт у светионику!„

Приближава се котрљање металне куглице.

- К Р А Ј -

Миладин Шеварлић

БЛАСФЕМИЧНА КОСМОГОНИЈА

или

ЂАВО ПИШЕ РАДИО-ДРАМУ

У напушеном замку, на врху морске хриди, столуују две гротескне бекетовске сподобе - Бог Отац и његов Син, и играју стони фудбал! Сваки удар металне куглице која се котрља изазива буру и громове, док светионик, на највишој кули, осветљава мрачну пучину мора и мртве хриди на којима тек крик галеба даје наду да ту, ипак, постоји неки живот.

Бог Отац и његов Син – који непрекидно кашље и, чини се, ни сам не разуме где се стварно налази, ни зашто се ту налази, после свега што се са њим на Голготи догодило – слушају, притом, са старог радио-апарата, од којег је преостала само кутија, радио - драму непознатог аутора „Смрт у светионику“.

Но, од овог пародијског, антидрамског заметка постепено се развија грандиозна епска фреска – чије су темељне ознаке, међутим, и даље пародија и гротеска. Ликови „радио-драме“ почињу да се отеловљују пред нама, и ми схватамо да су то, у ствари, негдашњи становници напушеног замка, који су „тада“, у свом тадашњем времену, нили, као и у „овом“ времену што су, део једне интегралне људске, али и космичке драме – која је колико,

наизглед, људски реална, толико и метафизички симболична. Као што пролазе кроз временске димензије, ликови, исто тако, мењају димензију значења, од реалног до симболичног. Појавни облици се мењају, ликови се трансформишу у своје митске праоблике. Замак се, тако, пуни анђелима, ђаволима и осталим митским бићима која учествују у једној пародијској, blasphemичној космогонији.

Дело „Светионик“, најновије остварење драмског писца Миодрага Ђукића (1938) представља логичку и закономерну последицу његовог стваралачког развоја. Овај драматичар, наиме, у својим најзначајним делима („Потраживања у мотелу“, Народно позориште у Београду, 1971; „Александар“, Југословенско драмско позориште, 1974; „Кртичњак“, Народно позориште у Београду; „Кисеоник“, Народно позориште у Нишу, 1993; „Баштиник“, „Театрон“ бр.109) полазећи од реалних координата времена и актуелних животних прилика, долази, по правилу, до стилизације што се развија у смеру глобалне метафоре, ироничне гротеске која одзвања дубоким сазвучјима апокалиптичке слутње.

Ђукић је писац свог времена у најозбиљнијем смислу речи, он снажно изражава његов дух посусталог хуманитета и расула традиционалних вредности. Али, он се увелико дистанцира од ситнореалистичког исказа – без обзира на извесне сатиричне елементе, присутне поготово у ранијим остварењима – да би се уздигао до глобалне слике времена и света. Његове драме, тако прерастају у велике симболичке слике, које, притом, остају чврсто сценски утемељене, са свим оним елементима позоришног дела који га чине драмски артикулисаним – од сложене драмске радње, преко

слојевито изграђаних карактера до развоја њихових међусобних односа

Школован драмски писац, вичан свом занату, Ђукић драматуршку вештину ставља у службу неконвенционалног рукописа, језика и стила који стоји у дослуху са најбољим својствима постмодерне, подразумевајући, како изванредну ерудицију, тако и естетику која неспутано синтетизује наталожена искуства епоха. Његови ликови се развијају на танкој нити између фикције и реалности, са пиранделовски несигурним поимањем властитог идентитета. Шта је привид, а шта стварност – питају се и они сами, бачени у колоплет збивања чији смисао на могу до краја да схвате. Но, такозвани привид и такозвана стварност само су део једне те исте дијалектичке игре живота и смрти, вечите промене и вечите истоветности у (радио) драми коју, испоставља се, пише Нечастиви, лично – да би, на крају, и он сам био надигран од Оца, злог демијурга, који у својој апсурдној вечности, равнодушности и цинизму покреће конце стварања и разарања.

Увести Бога на сцену, а не направити, притом, нешто тривијално, наивно или конвенцијално – није ни мало лако. Миодраг Ђукић је успео да избегне све те замке, што служи на част колико његовом добром литерарном укусу, толико и његовим креативним моћима. Из Ђукићеве ауторске радионице увек су излазиле грандиозне, ма колико иронично обојене, драмске фигуре, махом грандиозне гротеске. Његов Бог једна је сасвим дијалектична гротескна приказа, немоћна и свемоћна истовремено, која би сасвим лепо пристајала машти једног Хијеронимуса Боша, али осенчена натуралистички тамним сенкама Гистава

Дореа, гротескна приказа која на врх светионика – тог сабласног путоказа у нигдину – пева скаредне песмице и подсмава се свеколиким патњама људског рода.

Драма „Светионик“ одвија се на два нивоа која се прожимају – физичком (Плава соба) и метафизичком (Жута соба), где оба аспекта (естетичке) стварности бивају означени атрибутима оног другог, те заједно чине комплементарну целину и конзистентну метафору. – „Па, нестварни свет постоји исто као стварни, и они се много чешће мешају него што су то људи у стању да прихвате“ - каже један лик у Ђукићевој драми.

Као у каквој гротескној пародији средњевековних мистерија – хиљаду година после- у драми „Светионик“ налазимо један интегрални континуум простор – време, где су – очима које су, предуго гледајући лице и наличје такозваног божијег света, изгубиле сваку илузију – пројектована небеска, паклена и земаљска бића у неразмрсивом преплету и нераскинутом континуитету понављања једне те исте матрице стварања и разарања, патње и узалудне наде да ће живот, најзад, бити озарен светлошћу разума и смисла.

У тој blasphemичној, ироничној теогонији налазимо позната митолошка и архетипска лица, виђена апокалиптичком оптиком света и времена чије се вредности распадају великом космичком брзином, као после експлозије какве лепе плавп-зелене планете, чији су се делићи разлетели у мрак универзалног ништавила.

Ако су у Ђукићевим ранијим драмама наговештени разорни механизми апокалиптичке деструкције свега људског, у овој последњој, они су

доведени до свог потпуног, консеквентног, логичког уобличења. Ако Ђукићеве драме (види: Миодраг Ђукић „Одабране драме“, „Прометеј“ Нови Сад 2001.) посматрамо као јединствену полифонијску структуру – а пажљиви читалац их, уз не превелик ментални напор, може тако доживети – онда можемо уочити како се тема апокалиптичке деструкције постепено јавља у различитим формама и појавним облицима – у тоналитетима психолошке, породичне, сатиричне друштвене драме, како се шири, усложњава, да би у драми „Светионик“ доживела потпуни развој. Деструкција индивидуе, породице, друштва, релативизација моралних и политичких вредности – чиме се Ђукић бави у ранијим, поменутих драмама – као последњу, логичну консеквенцу има увид у деструкцију крајњих, метафизичких категорија што су одувек представљале камен темељац људскога живота.

Драма „Светионик“ позна је цивилизацијска творевина, чији аутор, пред отвореним вратницама што воде у празнину, вратницама на којима би могао да стоји стари, а никад актуелнији натпис: „Lasciate ogne speranza, voi ch'intrate“^{*} - налази духовне снаге да, са ироничне истанце, створи глобалну метафору умирућег хуманистичког космоса.

Најзад, „Светионик“ је филозофска драма која своју метафизику црпе из обрачуна са системом конвенционалних религијских вредности. Драма садржи сложен и консеквентан метафизички систем, који јесте пародија свога религијског предтекста,

---

* „Ви који улазите, оставите сваку наду.“ (Данте, „Божанствена конедија“-, Пакао“ III /9)

али она садржи и песимистичку дијалектику освешћеног, рационалног ума.

У ироничној дистанци, међутим, налази се срж Ђукићеве поетике, налази се њена виталност, налази се искра још увек неугасле хуманистичке свести што попут далеке звезде светлуца на тамном хоризонту.

У Београду, на Ускрс 2005.

Белешка о писцу

МИОДРАГ ЂУКИЋ, драмски писац, рођен је 1938. год. у Прокупљу. Дипломирао је драматургију на Академији за позориште, филм, радио и телевизију у Београду Аутор је драмских дела: *Стриптиз код Цакера*, изведено у Академском позоришту „Бранко Крсмановић”, 1968. у Београду; *Потраживања у мотелу* – драма награђена на конкурс у Народног позоришта у Београду, где је премијерно изведена 1971. године.

Иста драма, под називом *Крчмарева смрт*, изведена је у Народног позоришту у Лесковцу 1972; *Александар* – премијерно изведена 1974. у Југословенском драмском позоришту у Београду; *Кисеоник* – драма изведена у Народног позоришту у Зрењанину; и Нишу. *Крчичњак* – драма изведена у Народног позоришту у Београду, *Баштиник* – драма штампана у часопису Театрон 109.

Изведене радио-драме: *Чудан стриц* – Радио Београд; *Метална куглица која се котрља* – Радио Београд; *Наследници* – Радио Београд; *Др Келава* – Радио Београд и Радио Варшава; *Провер* – Радио Београд; *Гогољ* – Радио Београд; *Раде Драинац* – Радио Београд.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-22

821.163.41.09-22 Ђукић М.

ЂУКИЋ, Миодраг

Светионик / Миодраг Ђукић.- Београд: Републичанска
унија: Удружење драмских писаца Србије, 2005 (Параћин:
Папирус), - 171 стр.; 21 cm

Тираж 500.- Бласфемична космогонија или Ђаво пише радио-
драму / Миладин Шеварлић. стр. 165-171. – Белешка о писцу:
стр. 171.

ISBN 86-85501-02-4

а) Ђукић, Миодраг (1938-) – „Светионик“
COBISS.SR-ID 123615500